

II.

(Nezakonodavni akti)

UREDBE

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2019/945

od 12. ožujka 2019.

o sustavima bespilotnih zrakoplova i o operatorima sustava bespilotnih zrakoplova iz trećih zemalja

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2018. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa i izmjeni uredbi (EZ) br. 2111/2005, (EZ) br. 1008/2008, (EU) br. 996/2010, (EU) br. 376/2014 i direktiva 2014/30/EU i 2014/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 552/2004 i (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3922/91 ⁽¹⁾, a posebno njezine članke 58. i 61.,

budući da:

- (1) Sustavi bespilotnih zrakoplova (UAS) čiji rad predstavlja najniže rizike i koji pripadaju „otvorenoj kategoriji” ne bi trebali podlijegati klasičnom postupku usklađivanja sa zakonodavstvom u području zrakoplovstva. Za takve UAS-ove trebalo bi koristiti mogućnost uspostavljanja usklađenog zakonodavstva Zajednice iz članka 56. stavka 6. Uredbe (EU) 2018/1139. Stoga je potrebno utvrditi zahtjeve kojima se uklanjanju rizici koji proizlaze iz rada takvih UAS-ova, uz potpuno uzimanje u obzir drugog primjenjivog zakonodavstva Unije o usklađivanju.
- (2) Ti zahtjevi trebali bi obuhvaćati bitne zahtjeve predviđene člankom 55. Uredbe (EU) 2018/1139, posebno u pogledu posebnih karakteristika i funkcionalnosti potrebnih za ublažavanje rizika koji se odnose na sigurnost leta, privatnost i zaštitu osobnih podataka, sigurnost ili okoliš, a koji proizlaze iz rada tih UAS-ova.
- (3) Kada proizvođači na tržište stavljaju UAS s namjerom da ga stave na raspolaganje za rad u okviru „otvorene kategorije” i u skladu s tim na njega stave identifikacijsku oznaku njegove klase, trebali bi osigurati usklađenost UAS-a sa zahtjevima te klase.
- (4) S obzirom na dobru sigurnost modela zrakoplova koji su već na raspolaganju na tržištu, primjereno je uvesti klasu UAS-a C4 koja ne bi trebala biti podložna nerazmjernim tehničkim zahtjevima, s obzirom da je namijenjena operatorima modela zrakoplova.
- (5) Ova bi se Uredba trebala primjenjivati i na UAS-ove koji se smatraju igračkama u smislu Direktive br. 2009/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾. Takvi UAS-ovi trebali bi biti u skladu i s Direktivom 2009/48/EZ. Taj zahtjev za usklađenost trebao bi se uzeti u obzir pri utvrđivanju dodatnih sigurnosnih zahtjeva na temelju ove Uredbe.
- (6) UAS-ovi koji nisu igračke u smislu Direktive 2009/48/EZ trebali bi biti u skladu s odgovarajućim bitnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima iz Direktive 2006/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ u mjeri u kojoj se ta direktiva na njih primjenjuje i u kojoj ti zdravstveni i sigurnosni zahtjevi nisu neodvojivo povezani sa sigurnošću leta UAS-a. Ako su ti zdravstveni i sigurnosni zahtjevi neodvojivo povezani sa sigurnošću leta, trebala bi se primjenjivati samo ova Uredba.

⁽¹⁾ SL L 212, 22.8.2018., str. 1.

⁽²⁾ Direktiva 2009/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. o sigurnosti igračaka (SL L 170, 30.6.2009., str. 1.).

⁽³⁾ Direktiva 2006/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o strojevima o izmjeni Direktive 95/16/EZ (SL L 157, 9.6.2006., str. 24.).

- (7) Direktiva 2014/30/EU ⁽⁴⁾ i Direktiva 2014/53/EU ⁽⁵⁾ Europskog parlamenta i Vijeća ne bi se trebale primjenjivati na bespilotne zrakoplove koji podliježu certifikaciji u skladu s Uredbom (EU) 2018/1139 i isključivo su namijenjeni za upotrebu u zraku i predviđeni za rad na frekvencijama koje su dodijeljene Radijskim propisima Međunarodne telekomunikacijske unije za potrebe zaštićene upotrebe u zrakoplovstvu.
- (8) Direktiva 2014/53/EU trebala bi se primjenjivati na bespilotne zrakoplove koji ne podliježu certifikaciji niti su predviđeni za rad isključivo na frekvencijama koje su dodijeljene Radijskim propisima Međunarodne telekomunikacijske unije za potrebe zaštićene upotrebe u zrakoplovstvu, a namjerno odašilju i/ili primaju elektromagnetske valove u svrhu radijske komunikacije i/ili radiodeterminacije na frekvencijama nižima od 3 000 GHz.
- (9) Direktiva 2014/30/EU trebala bi se primjenjivati na bespilotne zrakoplove koji ne podliježu certifikaciji niti su predviđeni za rad isključivo na frekvencijama koje su dodijeljene Radijskim propisima Međunarodne telekomunikacijske unije za potrebe zaštićene upotrebe u zrakoplovstvu, a nisu obuhvaćeni područjem primjene Direktive 2014/53/EU.
- (10) Odlukom br. 768/2008/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾ utvrđuju se zajednička načela i horizontalne odredbe koje se primjenjuju pri stavljanju na tržište proizvoda obuhvaćenih relevantnim sektorskim zakonodavstvom. Kako bi se osigurala usklađenost s ostalim sektorskim propisima o proizvodima, odredbe o stavljanju na tržište UAS-ova namijenjenih za rad u „otvorenoj kategoriji” trebalo bi uskladiti s okvirom utvrđenim Odlukom 768/2008/EZ.
- (11) Direktiva 2001/95/EZ ⁽⁷⁾ primjenjuje se na sigurnosne rizike UAS-ova u onoj mjeri u kojoj u pravilima prava Unije kojima se uređuje sigurnost dotičnih proizvoda nema posebnih odredbi koje imaju isti cilj.
- (12) Ova bi se Uredba trebala primjenjivati na sve oblike nabave, uključujući prodaju na daljinu.
- (13) Države članice trebale bi poduzeti sve potrebne korake kako bi osigurale da se UAS-ovi namijenjeni za rad u „otvorenoj kategoriji” mogu staviti na raspolaganje na tržištu i pustiti u uporabu samo ako pri uobičajenoj uporabi ne ugrožavaju zdravlje i sigurnost ljudi, domaćih životinja ili imovine.
- (14) Kako bi se za građane osigurala visoka razina zaštite okoliša, potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri ograničiti emisije buke. Ograničenja zvučne snage za UAS-ove namijenjene za rad u „otvorenoj kategoriji” mogu se preispitati na kraju prijelaznih razdoblja kako je definirano u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2019/947 ⁽⁸⁾.
- (15) Posebnu bi pozornost trebalo posvetiti osiguranju usklađenosti proizvoda u kontekstu povećanja elektroničke trgovine. U tu bi svrhu trebalo poticati države članice da surađuju s nadležnim tijelima u trećim zemljama i da rade na suradnji između tijela za nadzor tržišta i carinskih tijela. Tijela za nadzor tržišta trebala bi, gdje je to moguće, slijediti postupke „obavješćivanja i djelovanja” i uspostaviti suradnju sa svojim nacionalnim tijelima nadležnima za provedbu Direktive 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁹⁾. Trebala bi uspostaviti bliske kontakte, omogućujući time brz odgovor, s ključnim posrednicima koji pružaju usluge smještaja na poslužitelju za proizvode koji se prodaju na internetu.
- (16) Kako bi se osigurala visoka razina zaštite javnih interesa, kao što je zdravstvena sigurnost, te kako bi se zajamčilo pošteno tržišno natjecanje na tržištu Unije, gospodarski subjekti trebali bi biti odgovorni za usklađenost UAS-ova namijenjenih za rad u „otvorenoj kategoriji” sa zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi, s obzirom na njihovu ulogu u opskrbnom i distribucijskom lancu. Stoga treba predvidjeti jasnu i razmjernu podjelu obveza koje odgovaraju ulozi svakoga gospodarskog subjekta u opskrbnom i distribucijskom lancu.

⁽⁴⁾ Direktiva 2014/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na elektromagnetsku kompatibilnost (SL L 96, 29.3.2014., str. 79.).

⁽⁵⁾ Direktiva 2014/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o usklađivanju zakonodavstava država članica o stavljanju na raspolaganje radijske opreme na tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/5/EZ (SL L 153, 22.5.2014., str. 62.).

⁽⁶⁾ Odluka br. 768/2008/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o zajedničkom okviru za stavljanje na tržište proizvoda i o stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 93/465/EEZ (SL L 218, 13.8.2008., str. 82.).

⁽⁷⁾ Direktiva 2001/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. prosinca 2001. o općoj sigurnosti proizvoda (SL L 11, 15.1.2002., str. 4.).

⁽⁸⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/947 od 24. svibnja 2019. o utvrđivanju pravila i postupaka za rad bespilotnih zrakoplova (vidjeti stranicu 45. ovoga Službenog lista)

⁽⁹⁾ Direktiva 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva na unutarnjem tržištu, posebno elektroničke trgovine (Direktiva o elektroničkoj trgovini) (SL L 178, 17.7.2000., str. 1.).

- (17) Kako bi se olakšalo komuniciranje između gospodarskih subjekata, nacionalnih tijela za nadzor tržišta i potrošača, gospodarski subjekti koji dobavljaju ili distribuiraju UAS-ove namijenjene za rad u „otvorenoj kategoriji” trebali bi uz poštansku adresu navesti i adresu svojih internetskih stranica.
- (18) S obzirom na to da detaljno poznaje postupak projektiranja i proizvodnje, proizvođač je najprimjereniji za provedbu postupka ocjenjivanja sukladnosti UAS-ova namijenjenih za rad u „otvorenoj kategoriji”. Stoga bi ocjenjivanje sukladnosti trebalo ostati isključivo obveza proizvođača.
- (19) Ova bi se Uredba trebala primjenjivati na sve UAS-ove namijenjene za rad u „otvorenoj kategoriji” koji su novi na tržištu Unije, bilo da je riječ o novom UAS-u koji je izradio proizvođač s poslovnim nastanom u Uniji ili o novom ili rabljenom UAS-u uvezenom iz treće zemlje.
- (20) Ako su UAS-ovi iz trećih zemalja koji ulaze na tržište Unije namijenjeni za rad u „otvorenoj kategoriji”, za takve je UAS-ove potrebno osigurati da budu usklađeni sa zahtjevima ove Uredbe. Posebno bi trebalo osigurati da proizvođači provode odgovarajuće postupke ocjenjivanja sukladnosti. Stoga bi trebalo odrediti da uvoznici osiguraju da su UAS-ovi koje stavljaju na tržište u skladu sa zahtjevima ove Uredbe i da ne stavljaju na tržište UAS-ove koji nisu u skladu s tim zahtjevima ili predstavljaju rizik. Također bi trebalo propisati da uvoznici osiguraju provedbu postupka ocjenjivanja sukladnosti te da su oznaka CE i tehnička dokumentacija koju su proizvođači pripremili dostupne za inspekciju nadležnih nacionalnih tijela.
- (21) Distributer koji na raspolaganje na tržištu stavlja UAS namijenjen radu u „otvorenoj kategoriji” trebao bi postupati s dužnom pažnjom kako bi osigurao da njegovo postupanje s proizvodom ne utječe negativno na usklađenost proizvoda. I od uvoznika i od distributera očekuje se dužna pažnja pri postupanju u vezi sa zahtjevima koji se primjenjuju na stavljanje proizvoda na tržište ili njegovo stavljanje na raspolaganje na tržištu.
- (22) Pri stavljanju na tržište UAS-a namijenjenog za rad u „otvorenoj kategoriji” svaki bi uvoznik na UAS-u trebao navesti svoje ime, registrirano trgovačko ime ili registrirani zaštitni znak i adresu putem koje mu se može obratiti. Trebalo bi predvidjeti iznimke za slučajeve u kojima veličina UAS-a to ne dopušta. To uključuje slučajeve kada bi uvoznik morao otvoriti ambalažu da bi na UAS stavio svoje ime i adresu.
- (23) Svaki gospodarski subjekt koji na tržište pod svojim imenom ili zaštitnim znakom stavlja UAS namijenjen za rad u „otvorenoj” kategoriji, odnosno koji UAS mijenja tako da to može utjecati na usklađenost s primjenjivim zahtjevima, treba se smatrati proizvođačem, zbog čega bi trebao preuzeti obveze proizvođača.
- (24) Budući da su blizu tržišta, distributeri i uvoznici trebali bi biti uključeni u zadaće nadzora tržišta koje provode nadležna nacionalna tijela i pripremljeni za aktivno sudjelovanje te navedenim tijelima dostavljati sve potrebne informacije u vezi s UAS-om namijenjenim za rad u „otvorenoj kategoriji”.
- (25) Osiguranje sljedivosti UAS-a namijenjenog za rad u „otvorenoj kategoriji” u cijelom opskrbnom lancu pridonosi pojednostavnjenju i povećanju učinkovitosti nadzora nad tržištem. Učinkovit sustav sljedivosti tijelima za nadzor tržišta olakšava otkriti gospodarske subjekte koji na raspolaganje na tržištu stave neusklađen UAS.
- (26) Ova bi se Uredba trebala ograničiti na utvrđivanje bitnih zahtjeva. Kako bi se lakše utvrdilo je li UAS namijenjen za rad u „otvorenoj kategoriji” sukladan s tim zahtjevima, potrebno je utvrditi pretpostavku sukladnosti proizvoda koji su sukladni s usklađenim normama donesenima u skladu s Uredbom (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁰⁾ u svrhu određivanja detaljnih tehničkih specifikacija navedenih zahtjeva.
- (27) Bitne bi zahtjeve primjenjive na UAS namijenjen za rad u „otvorenoj kategoriji” trebalo formulirati dovoljno precizno kako bi se njima stvorile pravno obvezujuće obveze. Trebalo bi ih formulirati tako da, čak i u slučaju odsutnosti usklađenih normi ili ako proizvođač odluči ne primijeniti usklađenu normu, omogućuju ocjenjivanje sukladnosti.

⁽¹⁰⁾ Uredba (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o europskoj normizaciji, o izmjeni direktiva Vijeća 89/686/EEZ i 93/15/EEZ i direktiva 94/9/EZ, 94/25/EZ, 95/16/EZ, 97/23/EZ, 98/34/EZ, 2004/22/EZ, 2007/23/EZ, 2009/23/EZ i 2009/105/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 87/95/EEZ i Odluke br. 1673/2006/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 316, 14.11.2012., str. 12.).

- (28) Uredbom (EU) br. 1025/2012 predviđa se postupak za prigovore na usklađene norme kada te norme ne udovoljavaju u potpunosti zahtjevima zakonodavstva o usklađivanju iz ove Uredbe primjenjivog na UAS namijenjen za rad u „otvorenoj kategoriji”. Taj bi se postupak trebao primjenjivati prema potrebi u odnosu na norme koje su objavljene u Službenom listu kao pretpostavka usklađenosti sa zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi.
- (29) Kako bi se gospodarskim subjektima omogućilo da dokažu, a nadležnim tijelima da osiguraju da su UAS-ovi namijeni za rad u „otvorenoj kategoriji” koji su stavljani na raspolaganje na tržištu usklađeni s bitnim zahtjevima, potrebno je utvrditi postupke ocjenjivanja sukladnosti. Odlukom br. 768/2008/EZ uspostavljaju se moduli za postupke ocjenjivanja sukladnosti, koji uključuju postupke od najmanje strogoga do najstrožega, razmjerno razini uključenog rizika i razini potrebne sigurnosti. Da bi se osigurala međusektorska usklađenost i izbjegle *ad hoc* varijante ocjenjivanja sukladnosti, postupke ocjenjivanja sukladnosti trebalo bi izabrati među navedenim modulima.
- (30) Tijela za nadzor tržišta i operatori UAS-ova trebali bi imati jednostavan pristup EU izvaji o sukladnosti. Kako bi se ispunio taj zahtjev, proizvođači bi trebali osigurati da je uz svaki UAS koji je namijenjen za rad u „otvorenoj kategoriji” priložen primjerak EU izvaji o sukladnosti ili internetska adresa na kojoj se može pristupiti EU izvaji o sukladnosti.
- (31) Kako bi se osigurao djelotvoran pristup informacijama za potrebe nadzora tržišta, sve informacije potrebne za prepoznavanje svih primjenjivih akata Unije o UAS-ovima namijenjenima za rad u „otvorenoj kategoriji” trebale bi biti dostupne u jedinstvenoj EU izvaji o sukladnosti. Kako bi se smanjilo administrativno opterećenje za gospodarske subjekte, trebalo bi biti omogućeno da ta jedinstvena EU izvaji o sukladnosti bude dokumentacija koju čine odgovarajuće pojedinačne izvaji o sukladnosti.
- (32) Oznaka CE kojom se označava sukladnost proizvoda vidljiv je rezultat cijelog postupka ocjenjivanja sukladnosti u širem smislu. Opća načela stavljanja oznake CE utvrđena su Uredbom (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾. Pravila kojima se uređuje stavljanje oznake CE na UAS-ove namijenjene za rad u „otvorenoj kategoriji” trebala bi biti navedena u ovoj Uredbi.
- (33) Neke klase UAS-ova namijenjenih za rad u „otvorenoj kategoriji” obuhvaćene ovom Uredbom zahtijevaju intervenciju tijela za ocjenjivanje sukladnosti. Države članice o njima bi trebale obavijestiti Komisiju.
- (34) Potrebno je u cijeloj Uniji osigurati jednoliku visoku razinu učinkovitosti tijela koja provode ocjenjivanje sukladnosti UAS-ova namijenjenih za rad u „otvorenoj kategoriji” te da sva takva tijela obavljaju svoje funkcije na istoj razini i pod uvjetima poštenog tržišnog natjecanja. Zbog toga bi trebalo utvrditi obvezne zahtjeve za tijela za ocjenjivanje sukladnosti koja žele biti prijavljena kako bi pružala usluge ocjenjivanja sukladnosti.
- (35) Ako tijelo za ocjenjivanje sukladnosti dokaže da je UAS namijenjen za rad u „otvorenoj kategoriji” sukladan s kriterijima utvrđenima usklađenim normama, trebalo bi pretpostaviti i da je u skladu s odgovarajućim zahtjevima utvrđenima ovom Uredbom.
- (36) Da bi se osigurala jedinstvena razina kvalitete pri ocjenjivanju sukladnosti, treba i utvrditi zahtjeve za tijela koja provode prijavljivanje i ostala tijela uključena u ocjenjivanje, prijavljivanje i praćenje prijavljenih tijela.
- (37) Uredbom (EZ) br. 765/2008 utvrđuju se pravila za akreditaciju tijela za ocjenjivanje sukladnosti, postavlja okvir za nadzor nad tržištem proizvoda i kontrolu proizvoda iz trećih zemalja te se utvrđuju opća načela stavljanja oznake CE. Sustav utvrđen ovom Uredbom trebalo bi dopuniti sustavom akreditacije predviđenim Uredbom (EZ) br. 765/2008.
- (38) Javna nacionalna tijela trebala bi u cijeloj Uniji za dokazivanje tehničke stručnosti tijela za ocjenjivanje sukladnosti prednost davati transparentnoj akreditaciji predviđenoj Uredbom (EZ) br. 765/2008, kojom se osigurava potrebna razina povjerenja u potvrde o sukladnosti.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i za nadzor tržišta u odnosu na stavljanje proizvoda na tržište i o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 339/93 (SL L 218, 13.8.2008., str. 30.).

- (39) Tijela za ocjenjivanje sukladnosti često podugovaraju dio svojih djelatnosti u vezi s ocjenjivanjem sukladnosti ili ih prenose na društvo kćer. Kako bi za UAS-ove namijenjene za rad u „otvorenoj kategoriji” koji se stavljaju na tržište Unije razina zaštite bila postojana, bitno je da podizvođači i društva kćeri zaduženi za ocjenjivanje sukladnosti ispunjavaju iste zahtjeve kao prijavljena tijela u vezi s izvršavanjem zadaća ocjenjivanja sukladnosti. Stoga je važno da se ocjenjivanjem stručnosti i rada tijela koja će biti prijavljena te praćenjem već prijavljenih tijela obuhvaćaju i djelatnosti koje provode podizvođači i društva kćeri.
- (40) Treba povećati učinkovitost i transparentnost postupka prijavljivanja, a osobito ga treba prilagoditi novim tehnologijama kako bi se omogućilo prijavljivanje internetom.
- (41) Budući da prijavljena tijela mogu nuditi svoje usluge u cijeloj Uniji, trebalo bi dati mogućnost ostalim državama članicama i Komisiji da izraze svoje prigovore u pogledu pojedinog prijavljenog tijela. Stoga je, prije nego što tijela za ocjenjivanje sukladnosti započnu raditi kao prijavljena tijela, bitno predvidjeti razdoblje u kojem se mogu razjasniti sve sumnje ili nedoumice u pogledu njihove stručnosti.
- (42) U interesu tržišnog natjecanja ključno je da prijavljena tijela primjenjuju postupke ocjenjivanja sukladnosti bez nepotrebnog administrativnog opterećivanja gospodarskih subjekata. Zbog istog razloga i radi osiguravanja jednakog postupanja prema gospodarskim subjektima treba osigurati dosljednost tehničke primjene postupaka ocjenjivanja sukladnosti. To se može postići primjerenom koordinacijom i suradnjom prijavljenih tijela.
- (43) Zainteresirane strane trebale bi imati pravo žalbe na rezultate ocjene sukladnosti koju je provelo prijavljeno tijelo. Važno je osigurati mogućnost žalbenog postupka protiv svih odluka prijavljenih tijela.
- (44) Proizvođači bi trebali poduzeti sve odgovarajuće mjere kojima se osigurava da se UAS-ovi namijenjeni za rad u „otvorenoj kategoriji” mogu staviti na tržište samo ako ne ugrožavaju zdravlje ili sigurnost osoba kad se pravilno ili pod uvjetima koji se mogu predvidjeti u razumnim okvirima pohranjuju i koriste za predviđenu namjenu. UAS-ovi namijenjeni za rad u „otvorenoj kategoriji” trebali bi se smatrati neusklađenima s bitnim zahtjevima iz ove Uredbe samo u uvjetima korištenja koji se mogu predvidjeti u razumnim okvirima, tj. kad takvo korištenje može proizaći iz zakonitog i lako predvidljivog ljudskog ponašanja.
- (45) Kako bi se zajamčila pravna sigurnost, potrebno je pojasniti da se pravila utvrđena Uredbom (EZ) br. 765/2008 o nadzoru tržišta Unije i kontroli proizvoda koji ulaze na tržište Unije, uključujući odredbe o razmjeni informacija putem Sustava brzog uzbunjivanja (RAPEX), primjenjuju na UAS-ove namijenjene za rad u „otvorenoj kategoriji”. Ova Uredba ne bi trebala onemogućiti države članice da odaberu nadležna tijela za provođenje tih zadaća. Kako bi se ova Uredba mogla neometano početi provoditi, potrebno je osigurati odgovarajuće prijelazne mjere.
- (46) Certifikaciji bi trebali podlijegati u radu najrizičniji UAS-ovi. Stoga bi se u Uredbi trebali definirati uvjeti u kojima bi projektiranje, proizvodnja i održavanje UAS-ova trebali podlijegati certifikaciji. Ti su uvjeti povezani s većim rizikom ozljeđivanja trećih osoba u slučaju nesreća pa bi certifikacija trebala biti obvezna za UAS-ove za prijevoz ljudi, za prijevoz opasne robe, ali i za sve UAS-ove čija je bilo koja dimenzija veća od 3 m, a let predviđen iznad mnoštva ljudi. S druge strane, certifikacija UAS-ova namijenjenih za rad u „posebnoj kategoriji” kako je definirano u Provedbenoj uredbi (EU) 2019/947 trebala bi biti obvezna ako nakon procjene rizika nadležno tijelo izda odobrenje za rad navodeći da se rizik rada ne može prikladno smanjiti ako se UAS ne certificira.
- (47) UAS-ovi koji su stavljani na tržište, a namijenjeni su za rad u „otvorenoj kategoriji” i nose identifikacijsku oznaku klase trebali bi, ako se upotrebljavaju izvan „otvorene” kategorije operacija, biti usklađeni sa zahtjevima za certifikaciju UAS-ova koji su namijenjeni za rad u „posebnoj kategoriji” ili „certificiranoj kategoriji”.
- (48) Operatori UAS-ova čije je glavno mjesto poslovanja, poslovni nastan ili boravište u trećoj zemlji, a operacije UAS-ova provode u jedinstvenom europskom zračnom prostoru, trebali bi podlijegati ovoj Uredbi.

- (49) Mjere predviđene ovom Uredbom temelje se na Mišljenju br. 01/2018 ⁽¹²⁾ Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa (EASA) u skladu s člankom 65. Uredbe (EU) 2018/1139,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

Opće odredbe

Članak 1.

Predmet

1. Ovom se Uredbom utvrđuju zahtjevi za projektiranje i proizvodnju sustava bespilotnih zrakoplova („UAS“) namijenjenih za rad prema pravilima i uvjetima iz Provedbene uredbe (EU) 2019/947 te projektiranje i proizvodnju dodatka za daljinsku identifikaciju. Utvrđuje se i za koje bi vrste UAS-ova projektiranje, proizvodnja i održavanje trebali podlijegati certifikaciji.
2. Utvrđuju se i pravila za stavljanje UAS-ova namijenjenih za rad u „otvorenoj kategoriji“ i dodatka za daljinsku identifikaciju na raspolaganje na tržištu i za njihovo slobodno kretanje u Uniji.
3. Ovom Uredbom utvrđuju se i pravila za operatore UAS-ova iz trećih zemalja kada na jedinstvenom europskom nebu obavljaju operacije UAS-a u skladu s Provedbenom uredbom (EU) 2019/947.

Članak 2.

Područje primjene

1. Poglavlje II. ove Uredbe primjenjuje se na sljedeće proizvode:
 - (a) UAS-ove koji su namijenjeni za rad u skladu s pravilima i uvjetima koji se primjenjuju na „otvorenu kategoriju“ operacija UAS-a u skladu s Provedbenom uredbom (EU) 2019/947, osim privatno izgrađenih UAS-ova, i koji nose identifikacijsku oznaku klase kako je navedeno u dijelovima od 1. do 5. Priloga ovoj Uredbi u kojima se navodi kojoj od pet klasa UAS-ova iz Provedbene uredbe (EU) 2019/947 pripadaju;
 - (b) dodatke za daljinsku identifikaciju iz dijela 6. Priloga ovoj Uredbi.
2. Poglavlje III. ove Uredbe primjenjuje se na UAS-ove čiji je rad propisan pravilima i uvjetima primjenjivima na „certificiranu kategoriju“ i „posebnu kategoriju“ operacija UAS-a u skladu s Provedbenom uredbom (EU) 2019/947.
3. Ako se operacije UAS-a provode u Uniji, poglavlje IV. ove Uredbe primjenjuje se i na operatore UAS-ova čije je glavno mjesto poslovanja, poslovni nastan ili boravište u trećoj zemlji.
4. Ova se Uredba ne primjenjuje na UAS-ove namijenjene isključivo radu u zatvorenim prostorima.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „bespilotni zrakoplov“ (UA) znači svaki zrakoplov koji samostalno izvodi operacije ili je projektiran da samostalno izvodi operacije ili da se njime upravlja na daljinu bez pilota u zrakoplovu;
- (2) „oprema za daljinsko upravljanje bespilotnim zrakoplovom“ znači, izuzev dijela, svaki instrument, oprema, mehanizam, uređaj, pribor, softver ili dodatna oprema koji su potrebni za siguran rad bespilotnog zrakoplova, a koji se ne nalaze u tom bespilotnom zrakoplovu;
- (3) „sustav bespilotnog zrakoplova“ (UAS) znači bespilotni zrakoplov i oprema za daljinsko upravljanje njime;
- (4) „operator sustava bespilotnog zrakoplova“ („operator UAS-a“) znači svaka pravna ili fizička osoba koja upravlja ili namjerava upravljati jednim UAS-om ili više njih;

⁽¹²⁾ Mišljenje EASA-e br. 01/2018 „Uvođenje regulatornog okvira za rad sustava bespilotnih zrakoplova u „otvorenoj kategoriji“ i „posebnim kategorijama“ (RMT.0230), dostupno na <https://www.easa.europa.eu/document-library/opinions>.

- (5) „otvorena kategorija” znači kategorija operacija UAS-a definirana u članku 4. Provedbene uredbe (EU) 2019/947;
- (6) „posebna kategorija” znači kategorija operacija UAS-a definirana u članku 5. Provedbene uredbe (EU) 2019/947;
- (7) „certificirana kategorija” znači kategorija operacija UAS-a definirana u članku 6. Provedbene uredbe (EU) 2019/947;
- (8) „zakonodavstvo Unije o usklađivanju” znači svako zakonodavstvo Unije kojim se usklađuju uvjeti za stavljanje proizvoda na tržište;
- (9) „akreditacija” znači akreditacija kako je definirana u članku 2. stavku 10. Uredbe (EZ) br. 765/2008;
- (10) „ocjenjivanje sukladnosti” znači postupak kojim se pokazuje jesu li ispunjeni određeni zahtjevi koji se odnose na proizvod;
- (11) „tijelo za ocjenjivanje sukladnosti” znači tijelo koje obavlja djelatnosti ocjenjivanja sukladnosti, uključujući umjeravanje, ispitivanje, certifikaciju i inspekciju;
- (12) „oznaka CE” znači oznaka kojom proizvođač označuje da je proizvod sukladan s primjenjivim zahtjevima utvrđenima zakonodavstvom Unije o usklađivanju koje propisuje njezino stavljanje;
- (13) „proizvođač” znači svaka fizička ili pravna osoba koja proizvodi proizvod ili ima dizajniran ili proizveden proizvod i trguje njime pod svojim imenom ili zaštitnim znakom;
- (14) „ovlašteni zastupnik” znači svaka fizička ili pravna osoba s poslovnim nastanom u Uniji koju je proizvođač pisanim putem ovlastio da u njegovo ime obavlja određene zadaće;
- (15) „uvoznik” znači svaka fizička ili pravna osoba s poslovnim nastanom u Uniji koja na tržište Unije stavlja proizvod iz treće zemlje;
- (16) „distributer” znači svaka fizička ili pravna osoba u opskrbnom lancu koja nije proizvođač ni uvoznik, a stavlja proizvod na raspolaganje na tržištu;
- (17) „gospodarski subjekti” znači proizvođač, ovlašteni zastupnik proizvođača, uvoznik i distributer UAS-a;
- (18) „stavljanje na raspolaganje na tržištu” znači svaka isporuka proizvoda za distribuciju, potrošnju ili upotrebu na tržištu Unije u okviru trgovačke djelatnosti, s plaćanjem ili bez plaćanja;
- (19) „stavljanje na tržište” znači prvo stavljanje proizvoda na raspolaganje na tržištu Unije;
- (20) „usklađena norma” znači usklađena norma kako je utvrđeno u članku 2. stavku 1. točki (c) Uredbe (EU) br. 1025/2012;
- (21) „tehnička specifikacija” znači dokument kojim se propisuju tehnički zahtjevi koje proizvod, postupak ili usluga mora ispuniti;
- (22) „privatno izrađen UAS” znači UAS sastavljen ili proizveden za upotrebu za vlastite potrebe izrađivača, ne uključujući UAS sastavljen od skupine dijelova koje je proizvođač stavio na tržište kao komplet spreman za montažu;
- (23) „tijelo za nadzor tržišta” znači tijelo države članice odgovorno za provođenje nadzora tržišta na njezinom državnom području;
- (24) „opoziv” znači svaka mjera čiji je cilj postići povrat proizvoda koji je već bio stavljen na raspolaganje krajnjem korisniku;
- (25) „povlačenje” znači svaka mjera usmjerena na to da se spriječi da proizvod u opskrbnom lancu bude stavljen na raspolaganje na tržištu;
- (26) „zračni prostor jedinstvenog europskog neba” znači zračni prostor iznad područja na kojem se primjenjuju Ugovori te svaki drugi zračni prostor u kojem države članice primjenjuju Uredbu (EZ) br. 551/2004 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹³⁾ u skladu s člankom 1. stavkom 3. te uredbe;

⁽¹³⁾ Uredba (EZ) br. 551/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o organizaciji i korištenju zračnog prostora u jedinstvenom europskom nebu (SL L 96, 31.3.2004., str. 20).

- (27) „udaljeni pilot” znači fizička osoba odgovorna za sigurno upravljanje letom bespilotnog zrakoplova koja upravlja njegovim komandama leta, bilo ručno ili, kada bespilotni zrakoplov leti na automatiziran način, praćenjem njegova pravca letenja uz mogućnost intervencije i promjene pravca u svakom trenutku;
- (28) „najveća dopuštena masa pri polijetanju” (MTOM) znači maksimalna masa bespilotnog zrakoplova, uključujući korisni teret i gorivo, prema definiciji proizvođača ili izrađivača, na kojoj je izvršavanje operacija bespilotnog zrakoplova moguće;
- (29) „korisni teret” znači svaki instrument, mehanizam, oprema, dio, uređaj, pribor ili dodatna oprema, uključujući komunikacijsku opremu, koji je ugrađen u zrakoplov ili povezan s njim, ne upotrebljava se niti se namjerava koristiti za upravljanje zrakoplovom ili nadzor nad njime tijekom leta te nije dio konstrukcije zrakoplova, motora ili propelera;
- (30) „način rada „slijedi me”” znači način rada UAS-a pri kojem bespilotni zrakoplov stalno unutar unaprijed utvrđenog polumjera slijedi udaljenog pilota;
- (31) „izravna daljinska identifikacija” znači sustav koji osigurava lokalno odašiljanje informacija o aktivnom bespilotnom zrakoplovu, uključujući njegovu oznaku, kako bi se te informacije mogle doznati bez fizičkog pristupa bespilotnom zrakoplovu;
- (32) „geoinformiranje” znači funkcija koja na temelju podataka koje su dostavile države članice otkriva moguće kršenje ograničenja zračnog prostora i na to upozorava udaljene pilote kako bi odmah mogli poduzeti djelotvorne mjere za sprečavanje tog kršenja;
- (33) „razina zvučne snage L_{WA} ” znači A-ponderirana razina zvučne snage u dB u odnosu na 1 pW prema definiciji iz norme EN ISO 3744:2010;
- (34) „izmjerena razina zvučne snage” znači razina zvučne snage utvrđena mjerenjima utvrđenima u dijelu 13. Priloga; izmjerene se vrijednosti za vrstu opreme utvrđuju na temelju jednog primjerka bespilotnog zrakoplova ili na temelju prosjeka više bespilotnih zrakoplova;
- (35) „zajamčena razina zvučne snage” znači razina zvučne snage utvrđena u skladu sa zahtjevima iz dijela 13. Priloga koja uključuje nesigurnosti zbog odstupanja u proizvodnji i postupaka mjerenja, a za koju proizvođač ili ovlašteni zastupnik s poslovnim nastanom u Zajednici potvrđuje da, prema upotrijebljenim tehničkim instrumentima navedenima u tehničkoj dokumentaciji, nije premašena;
- (36) „lebdjenje” znači zadržavanje istog geografskog položaja u zraku;
- (37) „mnoštvo ljudi” znači da je na danom prostoru ljudi toliko da im je nemoguće udaljiti se.

POGLAVLJE II.

UAS-ovi namijenjeni za rad u „otvorenoj kategoriji” i dodaci za daljinsku identifikaciju

ODJELJAK 1.

Zahtjevi za proizvode

Članak 4.

Zahtjevi

1. Proizvodi iz članka 2. stavka 1. moraju ispunjavati zahtjeve iz dijelova od 1. do 6. Priloga.
2. UAS-ovi koji nisu igračke u smislu Direktive 2009/48/EZ moraju biti u skladu s odgovarajućim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima iz Direktive 2006/42/EZ samo u pogledu rizika koji nisu povezani sa sigurnošću leta bespilotnog zrakoplova.
3. Softver proizvoda koji su već stavljeni na raspolaganje na tržištu smije se ažurirati samo ako to ne utječe na usklađenost proizvoda.

Članak 5.

Stavljanje proizvoda na raspolaganje i njihovo slobodno kretanje na tržištu

1. Proizvodi se smiju staviti na raspolaganje na tržištu samo ako zadovoljavaju zahtjeve ovog poglavlja i ne ugrožavaju zdravlje ili sigurnost osoba, životinja ili imovine.

2. Države članice ne zabranjuju, ograničavaju ni sprečavaju, kad je riječ o aspektima obuhvaćenima ovim poglavljem, stavljanje na raspolaganje na tržištu proizvoda koji su u skladu s ovim poglavljem.

ODJELJAK 2.

Obveze gospodarskih subjekata

Članak 6.

Obveze proizvođača

1. Prilikom stavljanja svojih proizvoda na tržište Unije proizvođači osiguravaju da je njihov proizvod projektiran i proizveden u skladu sa zahtjevima utvrđenima u dijelovima od 1. do 6. Priloga.

2. Proizvođači sastavljaju tehničku dokumentaciju iz članka 17. te provode ili eksternaliziraju provođenje relevantnog postupka ocjenjivanja sukladnosti iz članka 13.

Ako je tim postupkom ocjenjivanja sukladnosti dokazana usklađenost proizvoda sa zahtjevima iz dijelova od 1. do 6. Priloga, proizvođači sastavljaju EU izjavu o sukladnosti i stavljaju oznaku CE.

3. Proizvođači čuvaju tehničku dokumentaciju i EU izjavu o sukladnosti deset godina nakon što je proizvod stavljen na tržište.

4. Proizvođači osiguravaju da su uspostavljeni postupci kojima je cilj održati sukladnost proizvodne serije s ovim poglavljem. Potrebno je na odgovarajući način uzeti u obzir promjene u konstrukciji, karakteristikama ili softveru proizvoda, kao i promjene u usklađenim normama ili tehničkim specifikacijama na temelju kojih je dana izjava o tome da je proizvod sukladan.

Kada se to smatra prikladnim s obzirom na rizike koje predstavlja proizvod, proizvođač je, kako bi se zaštitili zdravlje i sigurnost potrošača, dužan provesti ispitivanje uzoraka proizvoda koji se stavljaju na tržište, istražiti pritužbe i prema potrebi voditi knjigu pritužbi o nesukladnim proizvodima i opozvanim proizvodima, te o svakom takvom praćenju obavijestiti distributere.

5. Proizvođači UAS-ova osiguravaju da bespilotni zrakoplov bude označen tipom u smislu Odluke 768/2008/EZ i nosi jedinstveni serijski broj koji omogućuje njegovu identifikaciju te, ako je primjenjivo, da bude u skladu sa zahtjevima definiranim u odgovarajućim dijelovima od 2. do 4. Priloga. Proizvođači dodataka za daljinsku identifikaciju osiguravaju da ti dodaci budu označeni tipom i nose jedinstveni serijski broj koji omogućuje njihovu identifikaciju te da budu u skladu sa zahtjevima definiranim u dijelu 6. Priloga. Proizvođači u oba slučaja osiguravaju da je jedinstveni serijski broj vidljiv na EU izjavi o sukladnosti ili pojednostavnjenoj EU izjavi o sukladnosti iz članka 14.

6. Proizvođači na proizvodu navode svoje ime, registrirano trgovačko ime ili registrirani zaštitni znak, adresu internetskih stranica i poštansku adresu putem kojih je moguće obratiti im se ili, ako to nije moguće, to navode na ambalaži ili u popratnom dokumentu uz proizvod. Adresa označava jedinstveno mjesto na kojem je moguće stupiti u kontakt s proizvođačem. Podaci za kontakt moraju biti na jeziku koji krajnji korisnici i tijela za nadzor tržišta bez poteškoća razumiju.

7. Proizvođači osiguravaju da su na jeziku koji bez poteškoća razumiju potrošači i ostali krajnji korisnici, a koji određuje predmetna država članica, uz proizvod priloženi priručnik i informativna obavijest iz dijelova od 1. do 6. Priloga. Takav priručnik i informativna obavijest te svako označivanje moraju biti jasni, razumljivi i čitljivi.

8. Proizvođači osiguravaju da je svakom proizvodu priložen primjerak EU izjave o sukladnosti ili pojednostavnjena EU izjava o sukladnosti. Ako je priložena pojednostavnjena EU izjava o sukladnosti, u njoj se navodi točna internetska adresa na kojoj se može naći cjeloviti tekst EU izjave o sukladnosti.

9. Proizvođači koji smatraju ili imaju razloga vjerovati da proizvodi koje su stavili na tržište nisu u skladu s ovim poglavljem odmah poduzimaju sve korektivne mjere potrebne kako bi, prema potrebi, navedeni proizvod uskladili, povukli s tržišta ili opozvali. Ako proizvod predstavlja rizik, proizvođači o tome bez odgode obavješćuju tijela država članica za nadzor tržišta kojima su proizvod dostavili u okviru njegova stavljanja na raspolaganje na tržištu navodeći detalje, posebno o nesukladnosti te o svim poduzetim korektivnim mjerama i njihovim rezultatima.

10. Na obrazložen zahtjev nadležnog nacionalnog tijela proizvođači tom tijelu na jeziku koje ono bez poteškoća razumije dostavljaju sve informacije i dokumentaciju, u papirnatom ili elektroničkom obliku, potrebne za dokazivanje sukladnosti proizvoda s ovim poglavljem. Proizvođači moraju na zahtjev tog tijela surađivati na svim mjerama za uklanjanje rizika koje predstavlja proizvod koji su stavili na tržište.

Članak 7.**Ovlašteni zastupnici**

1. Proizvođač može na temelju pisanog ovlaštenja imenovati ovlaštenog zastupnika.

Obveze utvrđene u članku 6. stavku 1. i obveza izrade tehničke dokumentacije iz članka 6. stavka 2. nisu dio zadaća ovlaštenog zastupnika.

2. Ovlašteni zastupnik obavlja zadaće navedene u ovlaštenju koje mu je dao proizvođač. Tim mu se ovlaštenjem omogućava da obavlja najmanje sljedeće:
 - (a) da EU izjavu o sukladnosti i tehničku dokumentaciju drži na raspolaganju nacionalnim tijelima za nadzor tržišta u razdoblju od deset godina nakon što je proizvod stavljen na tržište Unije;
 - (b) da na temelju obrazloženog zahtjeva tijela za nadzor tržišta ili tijela za nadzor granice tom tijelu dostavi sve informacije i dokumentaciju potrebne za dokazivanje sukladnosti proizvoda;
 - (c) da na zahtjev tijela za nadzor tržišta ili tijela za nadzor granice s njima surađuje u svim mjerama koje se poduzimaju za uklanjanje nesukladnosti proizvoda obuhvaćenih ovlaštenjem ovlaštenog zastupnika ili sigurnosnih rizika koje proizvod predstavlja.

Članak 8.**Obveze uvoznika**

1. Uvoznici stavljaju na tržište Unije samo proizvode koji su u skladu sa zahtjevima utvrđenima u ovom poglavlju.
2. Prije stavljanja proizvoda na tržište Unije uvoznici osiguravaju:
 - (a) da je proizvođač proveo odgovarajući postupak ocjenjivanja sukladnosti iz članka 13.;
 - (b) da je proizvođač sastavio tehničku dokumentaciju iz članka 17.;
 - (c) da proizvod nosi oznaku CE i, prema potrebi, identifikacijsku oznaku klase bespilotnog zrakoplova i oznaku razine zvučne snage;
 - (d) da su proizvodu priloženi dokumenti iz članka 6. stavaka 7. i 8.;
 - (e) da proizvođač poštuje zahtjeve iz članka 6. stavaka 5. i 6.

Ako uvoznik smatra ili ima razloga vjerovati da proizvod nije u skladu sa zahtjevima utvrđenima u dijelovima od 1. do 6. Priloga, ne smije staviti proizvod na tržište dok se ne osigura njegova sukladnost. Nadalje, ako proizvod predstavlja rizik za zdravlje i sigurnost potrošača i trećih osoba, uvoznik o tome obavješćuje proizvođača i nadležna nacionalna tijela.

3. Uvoznici na proizvodu navode svoje ime, registrirano trgovačko ime ili registrirani zaštitni znak, adresu internetskih stranica i poštansku adresu putem kojih je moguće obratiti im se ili, ako to nije moguće, to navode na ambalaži ili u popratnom dokumentu uz proizvod. Podaci za kontakt moraju biti na jeziku koji krajnji korisnici i tijela za nadzor tržišta bez poteškoća razumiju.

4. Proizvođači osiguravaju da su na jeziku koji bez poteškoća razumiju potrošači i ostali krajnji korisnici, a koji određuje predmetna država članica, uz proizvod priloženi priručnik i informativna obavijest iz dijelova od 1. do 6. Priloga. Takav priručnik i informativna obavijest te svako označivanje moraju biti jasni, razumljivi i čitljivi.

5. Uvoznici osiguravaju da, dok je proizvod pod njihovom odgovornošću, uvjeti skladištenja ili prijevoza ne ugrožavaju njegovu usklađenost s bitnim zahtjevima iz članka 4.

6. Kada se to smatra prikladnim s obzirom na rizike koje predstavlja proizvod, uvoznici su, kako bi se zaštitili zdravlje i sigurnost krajnjih korisnika i trećih osoba, dužni provesti ispitivanje uzoraka proizvoda koji se stavljaju na tržište, istražiti pritužbe i prema potrebi voditi knjigu pritužbi o nesukladnim proizvodima i opozvanim proizvodima, te o svakom takvom praćenju obavijestiti distributere.

7. Uvoznici koji smatraju ili imaju razloga vjerovati da proizvod koji su stavili na tržište nije u skladu s primjenjivim zakonodavstvom Unije o usklađivanju odmah poduzimaju sve korektivne mjere potrebne kako bi, prema potrebi, navedeni proizvod uskladili, povukli s tržišta ili opozvali. Nadalje, ako proizvod predstavlja rizik, uvoznici o tome bez odgode obavješćuju tijela država članica za nadzor tržišta kojima su proizvod dostavili u okviru njegova stavljanja na raspolaganje na tržištu navodeći detalje, posebno o nesukladnosti te o svim poduzetim korektivnim mjerama.

8. Uvoznici u razdoblju od deset godina nakon što je proizvod stavljen na tržište drže primjerak EU izjave o sukladnosti na raspolaganju tijelima za nadzor tržišta i osiguravaju da se tehnička dokumentacija može staviti na raspolaganje tim tijelima na zahtjev.

9. Na obrazložen zahtjev nadležnog nacionalnog tijela uvoznici tom tijelu na jeziku koje ono bez poteškoća razumije dostavljaju sve informacije i dokumentaciju, u papirnatom ili elektroničkom obliku, potrebne za dokazivanje sukladnosti proizvoda. Uvoznici moraju na zahtjev tog tijela surađivati na svim mjerama za uklanjanje rizika koje predstavlja proizvod koji su stavili na tržište.

Članak 9.

Obveze distributera

1. Kad stavljaju proizvod na raspolaganje na tržištu Unije, distributeri moraju djelovati s dužnom pažnjom u pogledu zahtjeva iz ovog poglavlja.

2. Prije stavljanja proizvoda na raspolaganje na tržištu distributeri provjeravaju nosi li proizvod oznaku CE i, ako je primjenjivo, identifikacijsku oznaku klase bespilotnog zrakoplova i oznaku razine zvučne snage, jesu li mu priloženi dokumenti iz članka 6. stavaka 7. i 8. te jesu li proizvođač i uvoznik ispunili zahtjeve iz članka 6. stavaka 5. i 6. te članka 8. stavka 3.

Proizvođači osiguravaju da su na jeziku koji bez poteškoća razumiju potrošači i ostali krajnji korisnici, a koji određuje predmetna država članica, uz proizvod priloženi priručnik i informativna obavijest iz dijelova od 1. do 6. Priloga. Takav priručnik i informativna obavijest te svako označavanje moraju biti jasni, razumljivi i čitljivi.

Ako distributer smatra ili ima razloga vjerovati da proizvod nije u skladu sa zahtjevima utvrđenima u članku 4., ne smije staviti proizvod na raspolaganje na tržištu dok se ne osigura njegova sukladnost. Nadalje, ako proizvod predstavlja rizik, distributer o tome obavješćuje proizvođača ili uvoznika te nadležna tijela za nadzor tržišta.

3. Distributeri osiguravaju da, dok je proizvod pod njihovom odgovornošću, uvjeti skladištenja ili prijevoza ne ugrožavaju njegovu usklađenost s bitnim zahtjevima iz članka 4.

4. Distributeri koji smatraju ili imaju razloga vjerovati da proizvod koji su stavili na raspolaganje na tržištu nije u skladu s primjenjivim zakonodavstvom Unije o usklađivanju osiguravaju poduzimanje svih korektivnih mjera potrebnih kako bi se, prema potrebi, navedeni proizvod uskladio, povukao s tržišta ili opozvao. Nadalje, ako proizvod predstavlja rizik, distributeri o tome bez odgode obavješćuju tijela država članica za nadzor tržišta kojima su proizvod dostavili u okviru njegova stavljanja na raspolaganje na tržištu navodeći detalje, posebno o nesukladnosti te o svim poduzetim korektivnim mjerama.

5. Na obrazložen zahtjev nadležnog nacionalnog tijela distributeri tom tijelu dostavljaju sve informacije i dokumentaciju, u papirnatom ili elektroničkom obliku, potrebne za dokazivanje sukladnosti proizvoda. Proizvođači moraju na zahtjev tog tijela surađivati na svim mjerama za uklanjanje rizika koje predstavlja proizvod koji su stavili na tržište.

Članak 10.

Slučajevi u kojima se obveze proizvođača primjenjuju na uvoznike i distributere

Uvoznik ili distributer smatra se proizvođačem za potrebe ovog poglavlja te je podložan obvezama proizvođača u skladu s člankom 6. ako na tržište stavlja proizvod pod svojim imenom ili zaštitnim znakom ili ako mijenja proizvod koji je već stavljen na tržište na način koji može utjecati na sukladnost s ovim poglavljem.

Članak 11.

Identifikacija gospodarskih subjekata

1. Gospodarski subjekti tijelima za nadzor tržišta na zahtjev daju sljedeće podatke:

- (a) o svim gospodarskim subjektima koji su im isporučili proizvod;
- (b) o svim gospodarskim subjektima kojima su isporučili proizvod.

2. Gospodarski subjekti moraju moći predočiti podatke iz stavka 1.:
 - (a) deset godina nakon što im je isporučen proizvod;
 - (b) deset godina nakon su isporučili proizvod.

ODJELJAK 3.

Sukladnost proizvoda

Članak 12.

Pretpostavka sukladnosti

Ako je proizvod u skladu s usklađenim normama ili njihovim dijelovima, čija su upućivanja objavljena u *Službenom listu Europske unije*, smatra se da je u skladu sa zahtjevima obuhvaćenima tim normama ili njihovim dijelovima utvrđenima u dijelovima od 1. do 6. Priloga.

Članak 13.

Postupci ocjenjivanja sukladnosti

1. Kako bi se utvrdilo je li proizvod usklađen sa zahtjevima iz dijelova od 1. do 6. Priloga, proizvođač ocjenjuje njegovu sukladnost koristeći se nekim od postupaka u nastavku. Pri ocjenjivanju sukladnosti uzimaju se u obzir svi predviđeni i predvidivi uvjeti rada.
2. Postupci za ocjenjivanje sukladnosti su sljedeći:
 - (a) interna kontrola proizvodnje iz dijela 7. Priloga prilikom ocjenjivanja sukladnosti proizvoda sa zahtjevima iz dijela 1., 5. ili 6. Priloga, pod uvjetom da je proizvođač primijenio usklađene norme, na koje su upućivanja objavljena u *Službenom listu Europske unije*, za sve zahtjeve za koje takve norme postoje;
 - (b) EU ispitivanje tipa nakon kojeg se utvrđuje sukladnost s tipom na temelju interne kontrole proizvodnje iz dijela 8. Priloga;
 - (c) sukladnost na temelju potpunog osiguranja kvalitete iz dijela 9. Priloga, osim pri procjeni sukladnosti proizvoda koji je igračka u smislu Direktive 2009/48/EZ.

Članak 14.

EU izjava o sukladnosti

1. U EU izjavi o sukladnosti iz članka 6. stavka 8. navodi se da je dokazana usklađenost proizvoda sa zahtjevima iz dijelova od 1. do 6. Priloga te se, ako je riječ o UAS-u, u njoj navodi njegova klasa.
2. EU izjava o sukladnosti zasniva se na predlošku iz dijela 11. Priloga, sadržava elemente utvrđene u tom dijelu i redovno se ažurira. Prevodi se na jezik ili jezike koje zahtijeva država članica u kojoj je proizvod stavljen na tržište ili stavljen na raspolaganje na tržištu.
3. Pojednostavljena EU izjava o sukladnosti iz članka 6. stavka 8. sadržava elemente iz dijela 12. Priloga te se stalno ažurira. Prevodi se na jezik ili jezike koje zahtijeva država članica u kojoj je proizvod stavljen na tržište ili stavljen na raspolaganje na tržištu. Cjelovit tekst EU izjave o sukladnosti mora biti dostupan na internetskoj stranici navedenoj u pojednostavljenoj EU izjavi o sukladnosti na jeziku ili jezicima koje zahtijeva država članica u kojoj je proizvod stavljen na tržište ili stavljen na raspolaganje na tržištu.
4. Ako se na proizvod primjenjuje više od jednog akta Unije kojim se zahtijeva EU izjava o sukladnosti, u vezi sa svim takvim aktima Unije sastavlja se samo jedna EU izjava o sukladnosti. U navedenoj izjavi navodi se o kojim je aktima Unije riječ te se navode upućivanja na njihove objave.
5. Sastavljanjem EU izjave o sukladnosti proizvođač preuzima odgovornost za sukladnost proizvoda sa zahtjevima utvrđenima u ovom poglavlju.

Članak 15.**Opća načela stavljanja oznake CE**

Stavljanje oznake CE podliježe općim načelima navedenima u članku 30. Uredbe (EZ) br. 765/2008.

Članak 16.**Pravila i uvjeti za stavljanje oznake CE, identifikacijskog broja prijavljenog tijela, identifikacijske oznake klase bespilotnog zrakoplova i navođenje razine zvučne snage**

1. Oznaka CE se vidljivo, čitljivo i neizbrisivo stavlja na proizvod ili pločicu s podacima koja je na njega pričvršćena. Ako navedeno nije moguće ili nije opravdano zbog veličine proizvoda, oznaka se stavlja na ambalažu.
2. Identifikacijska oznaka klase bespilotnog zrakoplova vidljivo se, čitljivo i neizbrisivo stavlja na bespilotni zrakoplov i njegovu ambalažu i visoka je najmanje 5 mm. Na proizvod se ne smiju stavljeti oznake, znakovi ili natpisi koji bi lako mogli obmanuti treće osobe u pogledu značenja ili oblika identifikacijske oznake klase.
3. Oznaka razine zvučne snage iz dijela 14. Priloga stavlja se, prema potrebi, na ambalažu, te na sam bespilotni zrakoplov osim ako to nije moguće ili nije opravdano zbog veličine proizvoda, te mora biti vidljiva, čitljiva i neizbrisiva.
4. Oznaka CE i, prema potrebi, oznaka razine zvučne snage i identifikacijska oznaka klase bespilotnog zrakoplova stavljanju se prije stavljanja proizvoda na tržište.
5. Nakon oznake CE navodi se identifikacijski broj prijavljenog tijela koje je primijenilo postupak ocjenjivanja sukladnosti utvrđen u dijelu 9. Priloga.

Identifikacijski broj prijavljenog tijela stavlja to tijelo ili, prema njegovim uputama, proizvođač ili njegov ovlašten zastupnik.

6. Države članice oslanjaju se na postojeće mehanizme kako bi osigurale ispravnu primjenu sustava pravila za stavljanje oznake CE i poduzimaju potrebne mjere u slučaju nepravilne upotrebe te oznake.

Članak 17.**Tehnička dokumentacija**

1. Tehnička dokumentacija sadržava sve relevantne podatke i pojedinosti o sredstvima kojima se proizvođač koristi kako bi osigurao da proizvod ispunjava zahtjeve iz dijelova od 1. do 6. Priloga. Sadržava barem elemente iz dijela 10. Priloga.
2. Tehnička dokumentacija sastavlja se prije nego što se proizvod stavi na tržište te se neprekidno ažurira.
3. Tehnička dokumentacija i prepiska koja se odnosi na svaki postupak EU ispitivanja tipa ili na ocjenu sustava osiguranja kvalitete proizvođača sastavlja se na službenom jeziku države članice u kojoj prijavljeno tijelo ima poslovni nastan ili na jeziku koji je tom tijelu prihvatljiv.
4. Ako tehnička dokumentacija nije u skladu sa stavkom 1., 2. ili 3. ovog članka, tijelo za nadzor tržišta može zatražiti od proizvođača ili uvoznika da se u određenom roku provede ispitivanje i da to ispitivanje o trošku proizvođača ili uvoznika provede tijelo prihvatljivo tijelu za nadzor tržišta kako bi se provjerilo je li proizvod sukladan sa zahtjevima iz dijelova 1. do 6. Priloga koji se na njega primjenjuju.

ODJELJAK 4.**Prijavljivanje tijela za ocjenjivanje sukladnosti****Članak 18.****Prijavljivanje**

Države članice prijavljuju Komisiji i drugim državama članicama tijela koja su u svojstvu treće strane odgovorna za provedbu zadaća ocjenjivanja sukladnosti u skladu s ovim poglavljem.

Članak 19.**Tijela koja provode prijavljivanje**

1. Države članice imenuju tijelo koje provodi prijavljivanje koje je nadležno za utvrđivanje i provedbu postupaka potrebnih za ocjenjivanje i prijavljivanje tijela za ocjenjivanje sukladnosti i praćenje prijavljenih tijela, uključujući usklađenost s člankom 24.
2. Države članice mogu odlučiti da ocjenjivanje i praćenje iz stavka 1. provodi nacionalno akreditacijsko tijelo u smislu Uredbe (EZ) br. 765/2008.
3. Ako tijelo koje provodi prijavljivanje delegira ili na drugi način povjeri ocjenjivanje, prijavljivanje ili praćenje iz stavka 1. tijelu koje nije tijelo javne vlasti, navedeno tijelo mora biti pravni subjekt i ispunjavati *mutatis mutandis* zahtjeve iz članka 20. Osim toga, ono mora biti osigurano od odgovornosti koje proizlaze iz njegovih djelatnosti.
4. Tijelo koje provodi prijavljivanje u cijelosti je odgovorno za zadaće koje obavlja tijelo iz stavka 3.

Članak 20.**Zahtjevi u vezi s tijelima koja provode prijavljivanje**

1. Kad je riječ o tijelu koje provodi prijavljivanje:
 - (a) uspostavljeno je tako ne dolazi do sukoba interesa s tijelima za ocjenjivanje sukladnosti;
 - (b) organizirano je i djeluje tako da se jamče objektivnost i nepristranost njegovih djelatnosti;
 - (c) organizirano je tako da svaku odluku koja se odnosi na prijavljivanje tijela za ocjenjivanje sukladnosti donose stručne osobe, ali nikad one koje provode ocjenjivanje;
 - (d) ne nudi niti obavlja djelatnosti koje obavljaju tijela za ocjenjivanje sukladnosti niti pruža usluge savjetovanja na tržišnoj ili konkurentskoj osnovi;
 - (e) štiti povjerljivost dobivenih informacija;
 - (f) raspolaze dostatnim brojem stručnog osoblja za ispravnu provedbu svojih zadaća.

Članak 21.**Obveze obavješćivanja koje se odnose na tijela koja provode prijavljivanje**

1. Države članice obavješćuju Komisiju o svojim postupcima za ocjenjivanje i prijavljivanje tijela za ocjenjivanje sukladnosti te o praćenju prijavljenih tijela i o svim promjenama u vezi s tim.
2. Komisija čini predmetne podatke javno dostupnima.

Članak 22.**Zahtjevi u vezi s prijavljenim tijelima**

1. Za potrebe prijavljivanja tijelo za ocjenjivanje sukladnosti ispunjuje zahtjeve utvrđene stavcima od 2. do 11.
2. Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti osniva se u skladu s nacionalnim pravom države članice i ima pravnu osobnost.
3. Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti tijelo je koje ima svojstvo treće strane i neovisno je o organizaciji koju ocjenjuje.

Tijelo koje pripada poslovnoj udruzi ili strukovnom savezu koji predstavlja poduzeća uključena u projektiranje, proizvodnju, isporuku, sklapanje, upotrebu ili održavanje proizvoda koje ono ocjenjuje može se smatrati tijelom za ocjenjivanje sukladnosti pod uvjetom da je dokazana njegova neovisnost i nepostojanje sukoba interesa.

4. Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti, njegovo najviše rukovodstvo i djelatnici odgovorni za provedbu zadataka ocjenjivanja sukladnosti ne smiju biti projektant, proizvođač, dobavljač, instalater, kupac, vlasnik, korisnik ili održavatelj proizvoda koje ocjenjuju, kao ni predstavnici bilo koje od tih strana. To ne znači da tijelo za ocjenjivanje sukladnosti ne može ocijenjeni proizvod upotrijebiti u mjeri u kojoj mu je to potrebno za rad ni da se takav proizvod ne može upotrijebiti za osobne potrebe.

Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti, njegovo najviše rukovodstvo i djelatnici odgovorni za provedbu zadataka ocjenjivanja sukladnosti ne smiju biti izravno uključeni u projektiranje, proizvodnju ili izradu, marketing, ugradnju, uporabu ili održavanje navedenog proizvoda niti biti predstavnici strana uključenih u navedene djelatnosti. Ne smiju sudjelovati ni u kakvoj djelatnosti koja može ugroziti neovisnost njihove prosudbe ili poštenje u odnosu na djelatnosti ocjenjivanja sukladnosti za koje su prijavljeni. To se posebno odnosi na savjetodavne usluge.

Tijela za ocjenjivanje sukladnosti osiguravaju da djelatnosti njihovih društava kćeri ili podizvođača ne utječu na povjerljivost, objektivnost ili nepristranost njihovih djelatnosti ocjenjivanja sukladnosti.

5. Tijela za ocjenjivanje sukladnosti i njihovo osoblje provode djelatnosti ocjenjivanja sukladnosti uz najvišu razinu profesionalnog poštenja i potrebne tehničke stručnosti u određenom području, bez pritiska i poticaja, posebno financijskih, koji bi mogli utjecati na njihovu prosudbu ili rezultate njihovih djelatnosti ocjenjivanja sukladnosti, posebno kada je riječ o osobama ili skupinama osoba kojima su rezultati tih djelatnosti u interesu.

6. Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti sposobno je obavljati sve zadaće ocjenjivanja sukladnosti koje su mu dodijeljene dijelom 8. ili 9. Priloga za koje je prijavljeno, bez obzira na to obavlja li ono te zadaće ili se one obavljaju u njegovo ime i pod njegovom odgovornošću.

Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti u svakom trenutku, za svaki postupak ocjenjivanja sukladnosti te za svaku vrstu proizvoda za koje je prijavljeno raspolaže sljedećim:

- (a) potrebnim osobljem s tehničkim znanjem te dostatnim i primjerenim iskustvom za obavljanje zadaća ocjenjivanja sukladnosti;
- (b) potrebnim opisima postupaka u skladu s kojima se provodi ocjenjivanje sukladnosti, a koji osiguravaju transparentnost i mogućnost ponavljanja tih postupaka; odgovarajućim politikama i postupcima za razlikovanje zadaća koje provodi kao prijavljeno tijelo od drugih djelatnosti;
- (c) postupcima za obavljanje djelatnosti kojima se vodi računa o veličini poduzeća, sektoru u kojemu djeluje, njegovoj strukturi, stupnju složenosti predmetnog proizvoda te masovnom ili serijskom karakteru proizvodnog procesa.

Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti raspolaže sredstvima potrebnima za ispravno obavljanje tehničkih i administrativnih zadaća povezanih s ocjenjivanjem sukladnosti te ima pristup svojoj potrebnoj opremi ili postrojenjima.

7. Osoblje odgovorno za obavljanje zadaća ocjenjivanja sukladnosti odlikuje sljedeće:

- (a) dobro tehničko i stručno obrazovanje kojim su obuhvaćene sve djelatnosti ocjenjivanja sukladnosti za koje je tijelo za ocjenjivanje sukladnosti prijavljeno;
- (b) dostatno poznavanje zahtjeva povezanih s ocjenjivanjima koja provodi i odgovarajuće kompetencije za provedbu tih ocjenjivanja;
- (c) odgovarajuće poznavanje i razumijevanje zahtjeva, važećih usklađenih normi i odgovarajućih odredaba zakonodavstva Unije o usklađivanju;
- (d) sposobnost potrebna za sastavljanje potvrda o EU ispitivanju tipa ili odobrenja, zapisa i izvješća sustava osiguranja kvalitete kojima se dokazuje da su ocjenjivanja provedena.

8. Nepristranost tijela za ocjenjivanje sukladnosti, njegova najvišeg rukovodstva i osoblja odgovornog za provedbu zadaća ocjenjivanja sukladnosti mora biti zajamčena.

Naknada za rad najvišeg rukovodstva i osoblja odgovornog za provedbu zadaća ocjenjivanja sukladnosti koje su u nadležnosti tijela za ocjenjivanje sukladnosti ne ovisi o broju provedenih ocjenjivanja ni o rezultatima tih ocjenjivanja.

9. Tijela za ocjenjivanje sukladnosti sklapaju osiguranje od odgovornosti osim ako je odgovornost preuzela država članica u skladu s nacionalnim pravom ili ako je sama država članica izravno odgovorna za ocjenjivanje sukladnosti.

10. Osoblje tijela za ocjenjivanje sukladnosti čuva poslovnu tajnu koja se odnosi na sve informacije koje prikupe pri obavljanju svojih zadaća u skladu s dijelovima 8. i 9. Priloga ili svakom primjenjivom odredbom nacionalnog prava, osim kad to od njih zahtijeva nadležno tijelo države članice u kojoj provode svoje djelatnosti. Vlasnička su prava zaštićena.

11. Tijela za ocjenjivanje sukladnosti sudjeluju u relevantnim aktivnostima normizacije, regulatornim aktivnostima u području UAS-ova i planiranja frekvencija te aktivnostima koordinacijske skupine prijavljenog tijela osnovane u skladu s relevantnim zakonodavstvom Unije o usklađivanju ili osiguravaju da je njihovo osoblje odgovorno za izvršavanje zadaća ocjenjivanja sukladnosti obaviješteno o tim aktivnostima te kao opće smjernice primjenjuju administrativne odluke i dokumente koji su izrađeni kao rezultat rada te skupine.

Članak 23.

Pretpostavka sukladnosti prijavljenih tijela

Ako tijelo za ocjenjivanje sukladnosti dokaže da ispunjava kriterije utvrđene odgovarajućim usklađenim normama ili njihovim dijelovima, na koje su upućivanja objavljena u *Službenom listu Europske unije*, pretpostavlja se da je u skladu sa zahtjevima utvrđenima člankom 22. ako važeće usklađene norme obuhvaćaju te zahtjeve.

Članak 24.

Društva kćeri i podizvođači prijavljenih tijela

1. Ako prijavljeno tijelo povjeri određene zadaće povezane s ocjenjivanjem sukladnosti podizvođačima ili ih prenese društvu kćeri, mora osigurati da taj podizvođač ili to društvo kći ispunjava zahtjeve iz članka 22. te o tome obavješćuje tijelo koje provodi prijavljivanje.
2. Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti u cijelosti je odgovorno za zadaće koje izvode podizvođači ili društva kćeri, bez obzira na to gdje je njihov poslovni nastan.
3. Djelatnosti se mogu ugovoriti s podizvođačem ili ih može provoditi društvo kći samo ako je stranka s tim suglasna.
4. Prijavljena tijela tijelima koja provode prijavljivanje stavljaju na raspolaganje svu relevantnu dokumentaciju koja se odnosi na ocjenjivanje osposobljenosti podizvođača ili društva kćeri, kao i posla koji isti obavljaju na temelju dijelova 8. i 9. Priloga.

Članak 25.

Zahtjev za prijavljivanje

1. Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti podnosi zahtjev za prijavljivanje tijelu koje provodi prijavljivanje u državi članici u kojoj ima poslovni nastan.
2. Tom se zahtjevu prilaže opis djelatnosti ocjenjivanja sukladnosti, jednog ili više modula za ocjenjivanje sukladnosti i proizvoda za koje navedeno tijelo tvrdi da je nadležno te potvrda o akreditaciji koju je izdalo nacionalno akreditacijsko tijelo i kojom se potvrđuje da tijelo za ocjenjivanje sukladnosti ispunjava zahtjeve iz članka 22.

Članak 26.

Postupak prijavljivanja

1. Tijela koja provode prijavljivanje mogu prijaviti samo ona tijela za ocjenjivanje sukladnosti koja su ispunila zahtjeve iz članka 22.
2. Tijela koja provode prijavljivanje prijavljuju tijela za ocjenjivanje sukladnosti Komisiji i drugim državama članicama putem elektroničkog sustava za prijavu koji je izradila i kojim upravlja Komisija.
3. Prijavljivanje obuhvaća sve detalje o djelatnostima ocjenjivanja sukladnosti, modulu ili modulima za ocjenjivanje sukladnosti i predmetnom proizvodu te relevantnu potvrdu o akreditaciji.
4. Predmetno tijelo može obavljati djelatnosti prijavljenog tijela samo ako Komisija ili ostale države članice ne podnesu prigovor u roku od dva tjedna od prijavljivanja.
5. Samo se takvo tijelo smatra prijavljenim tijelom za potrebe ovog poglavlja.
6. Tijelo koje provodi prijavljivanje obavješćuje Komisiju i druge države članice o svim naknadnim relevantnim promjenama u vezi s prijavljivanjem.

Članak 27.

Identifikacijski brojevi i popisi prijavljenih tijela

1. Komisija dodjeljuje identifikacijski broj prijavljenom tijelu.
2. Dodjeljuje mu samo jedan broj čak i kad je tijelo prijavljeno na temelju više akata Unije.
3. Komisija objavljuje popis tijela prijavljenih na temelju ove Uredbe, uključujući identifikacijske brojeve koji su im dodijeljeni i djelatnosti za koje su prijavljena.

Komisija osigurava redovito ažuriranje tog popisa.

Članak 28.

Izmjene u prijavama

1. Ako tijelo koje provodi prijavljivanje ustanovi ili je obaviješteno da prijavljeno tijelo više ne udovoljava zahtjevima utvrđenima člankom 22. ili da ne ispunjava svoje obveze, tijelo koje provodi prijavljivanje prema potrebi ograničuje, suspendira ili povlači prijavu ovisno o težini neudovoljavanja navedenim zahtjevima ili neispunjavanja navedenih obveza. Ono o tome odmah obavješćuje Komisiju i ostale države članice.
2. U slučaju ograničenja, suspendije ili povlačenja prijave ili ako je prijavljeno tijelo prestalo s djelatnošću, država članica koja provodi prijavljivanje poduzima odgovarajuće mjere kako bi osigurala da predmete tog tijela obradi drugo prijavljeno tijelo ili da na zahtjev budu na raspolaganju tijelima koja provode prijavljivanje i tijelima za nadzor tržišta.

Članak 29.

Osporavanje stručnosti prijavljenih tijela

1. Komisija istražuje sve slučajeve u kojima posumnja ili je upozorena na sumnju u stručnu sposobnost prijavljenog tijela ili u to hoće li prijavljeno tijelo i dalje ispunjavati zahtjeve i obveze koji se na njega odnose.
2. Država članica koja provodi prijavljivanje na zahtjev dostavlja Komisiji sve informacije koje se odnose na osnovu za prijavljivanje ili održavanje stručnosti predmetnog prijavljenog tijela.
3. Komisija osigurava da se sa svim informacijama osjetljive prirode koje se prikupe tijekom njezinih istraživanja postupa kao s povjerljivima.
4. Ako Komisija utvrdi da prijavljeno tijelo ne ispunjuje ili više ne ispunjuje zahtjeve za prijavu, o tome obavješćuje državu članicu koja je prijavila to tijelo i zahtijeva od nje da poduzme potrebne korektivne mjere, uključujući prema potrebi i povlačenje prijave.

Članak 30.

Radne obveze prijavljenih tijela

1. Prijavljena tijela provode ocjenjivanje sukladnosti u skladu s postupcima ocjenjivanja sukladnosti iz dijelova 8. i 9. Priloga.
2. Ocjenjivanja sukladnosti provode se razmjerno, izbjegavajući nepotrebno opterećivanje gospodarskih subjekata. Tijela za ocjenjivanje sukladnosti u radu vode računa o veličini poduzeća, sektoru u kojemu djeluje, njegovoj strukturi, stupnju složenosti predmetnog proizvoda te masovnom ili serijskom karakteru proizvodnog procesa.

Međutim, pritom poštuju stupanj strogosti i razinu zaštite potrebne za usklađenost bespilotnog zrakoplova ili UAS-a s ovim poglavljem.

3. Ako prijavljeno tijelo ustanovi da proizvođač ne ispunjava zahtjeve iz dijelova od 1. do 6. Priloga ili iz odgovarajućih usklađenih normi ili drugih tehničkih specifikacija, od proizvođača zahtijeva da poduzme odgovarajuće korektivne mjere te ne izdaje potvrdu o EU ispitivanju tipa ni odobrenje sustava osiguranja kvalitete.

4. Ako tijekom praćenja sukladnosti nakon izdavanja potvrde o EU ispitivanju tipa ili odobrenja sustava osiguranja kvalitete prijavljeno tijelo ustanovi da proizvod više nije usklađen, zahtijeva od proizvođača da poduzme odgovarajuće korektivne mjere i prema potrebi suspendira ili povlači potvrdu o EU ispitivanju tipa ili odobrenje sustava osiguranja kvalitete.
5. Ako se korektivne mjere ne poduzmu ili ne proizvedu traženi učinak, prijavljeno tijelo prema potrebi ograničava, suspendira ili povlači potvrde o EU ispitivanju tipa ili odobrenja sustava osiguranja kvalitete.

Članak 31.

Žalba na odluke prijavljenog tijela

Prijavljena tijela osiguravaju mogućnost transparentnog i dostupnog žalbenog postupka na svoje odluke.

Članak 32.

Obveze obavješćivanja koje se odnose na prijavljena tijela

1. Prijavljena tijela obavješćuju tijelo koje provodi prijavljivanje o sljedećem:
 - (a) svakom odbijanju, ograničenju, suspenziji ili povlačenju potvrde o EU ispitivanju tipa ili odobrenja sustava kvalitete u skladu sa zahtjevima iz dijelova 8. i 9. Priloga;
 - (b) svim okolnostima koje utječu na opseg ili uvjete prijavljivanja;
 - (c) svim zahtjevima za dostavu informacija koje su primili od tijela za nadzor tržišta u vezi s djelatnostima ocjenjivanja sukladnosti;
 - (d) na zahtjev, o djelatnostima ocjenjivanja sukladnosti provedenima u okviru njihove prijave i svim drugim provedenim djelatnostima, uključujući prekogranične djelatnosti i ugovore s podizvođačima.
2. Prijavljena tijela u skladu sa zahtjevima iz dijelova 8. i 9. Priloga drugim tijelima koja su prijavljena u skladu s ovim poglavljem i koja provode slične djelatnosti ocjenjivanja sukladnosti koje obuhvaćaju iste kategorije bespilotnih zrakoplova ili UAS-ova dostavljaju odgovarajuće informacije o pitanjima u vezi s negativnim i, na zahtjev, pozitivnim rezultatima ocjenjivanja sukladnosti.
3. Prijavljena tijela izvršavaju obveze obavješćivanja iz dijelova 8. i 9. Priloga.

Članak 33.

Razmjena iskustva

Komisija organizira razmjenu iskustava među nacionalnim tijelima država članica koja su odgovorna za politiku prijavljivanja.

Članak 34.

Koordinacija prijavljenih tijela

1. Komisija osigurava da se tijelima prijavljenima na temelju ovog poglavlja omogući da surađuju i koordiniraju se u okviru sektorske skupine prijavljenih tijela.
2. Prijavljena tijela izravno ili posredovanjem imenovanih predstavnika sudjeluju u radu te skupine.

ODJELJAK 5.

Nadzor nad tržištem unije, kontrola proizvoda koji ulaze na tržište Unije i zaštitni postupak Unije

Članak 35.

Nadzor nad tržištem Unije i kontrola proizvoda koji ulaze na tržište Unije

1. Države članice organiziraju i provode nadzor nad proizvodima stavljenima na tržište Unije u skladu s člankom 15. stavkom 3. i člancima od 16. do 26. Uredbe (EZ) br. 765/2008.

2. Države članice organiziraju i provode kontrolu proizvoda stavljenih na tržište Unije u skladu s člankom 15. stavkom 5. i člancima od 27. do 29. Uredbe (EZ) br. 765/2008.

3. Države članice osiguravaju da njihova tijela za nadzor tržišta i tijela za nadzor granice surađuju s nadležnim tijelima imenovanim u skladu s člankom 17. Provedbene uredbe (EU) 2019/947 na pitanjima sigurnosti te uspostavljaju odgovarajuće mehanizme komunikacije i koordinacije među tim tijelima, koristeći na najbolji način informacije sadržane u sustavu izvješćivanja o događajima utvrđenom u Uredbi (EU) br. 376/2014 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁴⁾ i informacijskim sustavima definiranim u člancima 22. i 23. Uredbe (EZ) br. 765/2008.

Članak 36.

Postupanje s proizvodima koji predstavljaju rizik na nacionalnoj razini

1. Ako tijela za nadzor tržišta jedne države članice poduzmu mjere u skladu s člankom 20. Uredbe (EZ) br. 765/2008, ili ako imaju dovoljno razloga smatrati da proizvod predstavlja rizik za zdravlje ili sigurnost osoba ili za druge aspekte zaštite javnih interesa obuhvaćene ovim poglavljem, tada ocjenjuju ispunjuje li proizvod sve zahtjeve iz ovog poglavlja. Predmetni gospodarski subjekti prema potrebi u tu svrhu surađuju s tijelima za nadzor tržišta.

Ako tijekom ocjenjivanja navedenog u prvom podstavku tijela za nadzor tržišta ustanove da proizvod nije u skladu sa zahtjevima ovog poglavlja, bez odgode zahtijevaju da predmetni gospodarski subjekt provede sve odgovarajuće korektivne radnje kako bi proizvod uskladio s tim zahtjevima, povukao ga s tržišta ili opozvao u razumnom roku, o čemu odlučuju s obzirom na prirodu rizika.

Tijela za nadzor tržišta o tome na odgovarajući način obavješćuju relevantno prijavljeno tijelo.

Na mjere iz drugog podstavka ovog stavka primjenjuje se članak 21. Uredbe (EZ) br. 765/2008.

2. Ako smatraju da neusklađenost nije ograničena samo na područje njihove države, tijela za nadzor tržišta moraju obavijestiti Komisiju i druge države članice o rezultatima ocjenjivanja i mjerama koje su zahtijevale od gospodarskog subjekta.

3. Gospodarski subjekt osigurava provedbu svih odgovarajućih korektivnih mjera u pogledu svih predmetnih proizvoda koje je stavio na raspolaganje na tržištu Unije.

4. Ako predmetni gospodarski subjekt ne poduzme prikladne korektivne mjere unutar razdoblja navedenog u stavku 1. drugom podstavku, tijela za nadzor tržišta poduzimaju sve prikladne privremene mjere kako bi zabranila ili ograničila dostupnost proizvoda na svojim nacionalnim tržištima, povukla proizvod s tržišta ili ga opozvala.

Tijela za nadzor tržišta o tim mjerama bez odgode obavješćuju Komisiju i druge države članice.

5. Informacije iz stavka 4. uključuju sve dostupne pojedinosti, posebno podatke nužne za identifikaciju neusklađenog proizvoda, njegovo podrijetlo, vrstu navodne neusklađenosti i povezanog rizika, vrstu i trajanje poduzetih nacionalnih mjera te argumente predmetnog gospodarskog subjekta. Tijela za nadzor tržišta posebno naznačuju je li neusklađenost posljedica jednog od sljedećih uzroka:

(a) proizvod ne ispunjava zahtjeve iz članka 4.;

(b) nedostataka u usklađenim normama iz članka 12.

6. Države članice, osim države članice koja je započela postupak u skladu s ovim člankom, bez odgode obavješćuju Komisiju i ostale države članice o svim donesenim mjerama te o svim dodatnim informacijama koje su im na raspolaganju u vezi s neusklađenošću određenog proizvoda te, u slučaju neslaganja s donesenom nacionalnom mjerom, o prigovorima.

⁽¹⁴⁾ Uredba (EU) br. 376/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o izvješćivanju, analizi i naknadnom postupanju u vezi s događajima u civilnom zrakoplovstvu, u izmjeni Uredbe (EU) br. 996/2010 Europskog parlamenta i Vijeća i stavljanju izvan snage Direktive 2003/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i uredbi Komisije (EZ) br. 1321/2007 i (EZ) br. 1330/2007 (SL L 122, 24.4.2014., str. 18.).

7. Ako u roku od tri mjeseca od primitka informacija navedenih u stavku 5. nijedna država članica ni Komisija ne podnese prigovor na privremenu mjeru koju je poduzela država članica, mjera se smatra opravdanom.
8. Države članice osiguravaju to da se odgovarajuće restriktivne mjere, kao što je povlačenje proizvoda s tržišta, za dotični proizvod poduzmu bez odgode.

Članak 37.

Zaštitni postupak Unije

1. Ako se nakon završetka postupka iz članka 36. stavaka 3. i 4. podnesu prigovori na mjeru koju je poduzela država članica ili ako Komisija smatra da je nacionalna mjera u suprotnosti sa zakonodavstvom Unije, Komisija bez odgode započinje savjetovanje s državama članicama i predmetnim gospodarskim subjektom ili subjektima te ocjenjuje nacionalnu mjeru. Na temelju rezultata te ocjene Komisija odlučuje je li nacionalna mjera opravdana.

Komisija svoju odluku upućuje svim državama članicama i odmah je dostavlja njima i predmetnom gospodarskom subjektu ili subjektima.

2. Ako se nacionalna mjera smatra opravdanom, sve države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se neusklađen proizvod povuče ili opozove s njihova tržišta te o tome obavješćuju Komisiju. Ako se nacionalna mjera smatra neopravdanom, dotična država članica povlači tu mjeru.

3. Ako se nacionalna mjera smatra opravdanom, a neusklađenost proizvoda pripisuje nedostacima usklađenih normi iz članka 36. stavka 5. točke (b) ove Uredbe, Komisija primjenjuje postupak iz članka 11. Uredbe (EU) br. 1025/2012.

Članak 38.

Usklađen proizvod koji predstavlja rizik

1. Ako država članica nakon izvršenog ocjenjivanja u skladu s člankom 36. stavkom 1. ustanovi da proizvod, iako usklađen s ovim poglavljem, i dalje predstavlja rizik za zdravlje ili sigurnost osoba ili druge aspekte zaštite javnog interesa obuhvaćene ovim poglavljem, ona od predmetnog gospodarskog subjekta zahtijeva poduzimanje svih odgovarajućih mjera kako dotični proizvod nakon stavljanja na tržište više ne bi predstavljao rizik, njegovo povlačenje s tržišta ili opoziv u razumnom roku, o čemu odlučuje s obzirom na prirodu rizika.

2. Gospodarski subjekt osigurava provedbu korektivnih mjera u pogledu svih predmetnih proizvoda koje je stavio na raspolaganje na tržištu Unije.

3. Država članica bez odlaganja izvješćuje Komisiju i druge države članice. Te informacije uključuju sve dostupne pojedinosti, a posebno podatke potrebne za identifikaciju predmetnog proizvoda, njegova podrijetla i opskrbnog lanca, vrstu rizika te vrstu i trajanje poduzetih nacionalnih mjera.

4. Komisija bez odgode započinje savjetovanje s državama članicama i predmetnim gospodarskim subjektom ili subjektima i ocjenjuje poduzete nacionalne mjere. Na temelju rezultata te ocjene Komisija odlučuje je li nacionalna mjera opravdana i, prema potrebi, predlaže odgovarajuće mjere.

5. Komisija svoju odluku upućuje svim državama članicama i odmah je dostavlja njima i predmetnom gospodarskom subjektu ili subjektima.

Članak 39.

Formalna neusklađenost

1. Ne dovodeći u pitanje članak 36., država članica od predmetnog gospodarskog subjekta zahtijeva da otkloni neusklađenost ako za proizvode obuhvaćene ovim poglavljem ustanovi nešto od sljedećeg:

- (a) oznaka CE stavljena je suprotno članku 30. Uredbe (EZ) br. 765/2008 ili članku 15. ili 16. ove Uredbe;
- (b) oznaka CE ili oznaka tipa nije stavljena;

- (c) primjenjuje se postupak ocjenjivanja sukladnosti iz dijela 9. Priloga, a identifikacijski broj prijavljenog tijela stavljen je suprotno članku 16. ili nije stavljen;
 - (d) identifikacijska oznaka klase bespilotnog zrakoplova nije stavljena;
 - (e) oznaka razina zvučne snage nije stavljena, a trebala je biti;
 - (f) serijski broj nije stavljen ili nije ispravnog formata;
 - (g) priručnik ili informativna obavijest nije dostupna;
 - (h) EU izjava o sukladnosti nedostaje ili nije sastavljena;
 - i. EU izjava o sukladnosti nije ispravno sastavljena;
 - (j) tehnička dokumentacija nije dostupna ili je nepotpuna;
 - (k) nedostaje ime proizvođača ili uvoznika, registrirano trgovačko ime ili registrirani zaštitni znak, adresa internetskih stranica ili poštanska adresa.
2. Ako neusklađenost iz stavka 1. bude i dalje postojala, dotična država članica poduzima sve prikladne mjere kako bi ograničila ili zabranila stavljanje proizvoda na raspolaganje na tržištu ili osigurala njegov opoziv ili povlačenje s tržišta.

POGLAVLJE III.

UAS-ovi namijenjeni za rad u „certificiranoj kategoriji” i „posebnoj kategoriji”

Članak 40.

Zahtjevi za UAS-ove namijenjene za rad u „certificiranoj kategoriji” i „posebnoj kategoriji”

1. Projektiranje, proizvodnja i održavanje UAS-a moraju se certificirati ako za UAS vrijedi bilo što od sljedećeg:
 - (a) njegova bilo koja dimenzija iznosi 3 m ili više, a predviđen je za let iznad mnoštva ljudi;
 - (b) namijenjen je za prijevoz ljudi;
 - (c) namijenjen je za prijevoz opasne robe i mora biti vrlo robustan kako bi se u slučaju nesreće smanjili rizici za treće osobe;
 - (d) koristi se u „posebnoj kategoriji” operacija kako je definirano u članku 5. Provedbene uredbe (EU) 2019/947, a nadležno je tijelo nakon procjene rizika iz članka 11. Provedbene uredbe (EU) 2019/947 u odobrenju za rad navelo da se rizik rada ne može prikladno smanjiti ako se UAS ne certificira.
2. UAS koji podliježe certifikaciji mora ispunjavati primjenjive zahtjeve iz uredbi Komisije (EU) br. 748/2012 ⁽¹⁵⁾, (EU) br. 640/2015 ⁽¹⁶⁾ i (EU) br. 1321/2014 ⁽¹⁷⁾.
3. Ako ga se ne mora certificirati u skladu sa stavkom 1., tehnička svojstva UAS-a koji se koristi u „posebnoj kategoriji” moraju udovoljavati odobrenju za rad koje je izdalo nadležno tijelo ili standardnom scenariju kako je definiran u Dodatku 1. Prilogu Provedbenoj uredbi (EU) 2019/947 ili kako je definiran u certifikatu operatora lakog UAS-a u skladu s dijelom C Priloga Provedbenoj uredbi (EU) 2019/947.

POGLAVLJE IV.

Operatori UAS-ova iz trećih zemalja

Članak 41.

Operatori UAS-ova iz trećih zemalja

1. Operatori UAS-ova čije je glavno mjesto poslovanja, poslovni nastan ili boravište u trećoj zemlji dužni su za operacije UAS-ova unutar zračnog prostora jedinstvenog europskog neba poštovati Provedbenu uredbu (EU) 2019/947.

⁽¹⁵⁾ Uredba Komisije (EU) br. 748/2012 od 3. kolovoza 2012. o utvrđivanju provedbenih pravila za certifikaciju plovidbenosti i ekološku certifikaciju zrakoplova i s njima povezanih proizvoda, dijelova i uređaja te za certifikaciju projektnih i proizvodnih organizacija (SL L 224, 21.8.2012., str. 1.).

⁽¹⁶⁾ Uredba Komisije (EU) 2015/640 od 23. travnja 2015. o dodatnim specifikacijama u pogledu plovidbenosti za određenu vrstu operacija i o izmjeni Uredbe (EU) br. 965/2012 (SLL 106, 24.4.2015., str. 18.).

⁽¹⁷⁾ Uredba Komisije (EU) br. 1321/2014 od 26. studenoga 2014. o kontinuiranoj plovidbenosti zrakoplova i aeronautičkih proizvoda, dijelova i uređaja, te o odobravanju organizacija i osoba uključениh u te poslove (SL L 362, 17.12.2014., str. 1.).

2. Za operatore UAS-ova iz treće zemlje nadležno je tijelo prve države članice u kojoj operater UAS-a namjerava provoditi operacije.
3. Odstupajući od stavka 1., nadležno tijelo može pod uvjetima u nastavku, a u svrhu operacija koje se izvode unutar Unije, u Uniju ili iz Unije, priznati potvrdu o osposobljenosti udaljenog pilota ili operatora UAS-a u skladu s Provedbenom uredbom (EU) 2019/947 ili jednakovrijedni dokument:
- (a) ako je treća zemlja zatražila takvo priznavanje;
 - (b) ako su potvrda o osposobljenosti udaljenog pilota ili operatora UAS-a valjane isprave države izdavanja; i
 - (c) ako je Komisija, nakon savjetovanja s EASA-om, osigurala da zahtjevi na temelju kojih su te potvrde izdane pružaju razinu sigurnosti jednaku ovoj Uredbi.

POGLAVLJE V.

Završne odredbe

Članak 42.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 12. ožujka 2019.

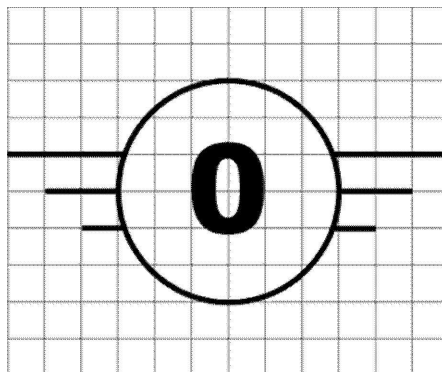
Za Komisiju
Predsjednik
Jean-Claude JUNCKER

PRILOG

DIO 1.

Zahtjevi za sustav bespilotnih zrakoplova klase C0

Ako je riječ o UAS-u klase C0, bespilotni zrakoplov nosi sljedeću identifikacijsku oznaku:

Za UAS-ove klase C0 ispunjeni moraju biti sljedeći zahtjevi:

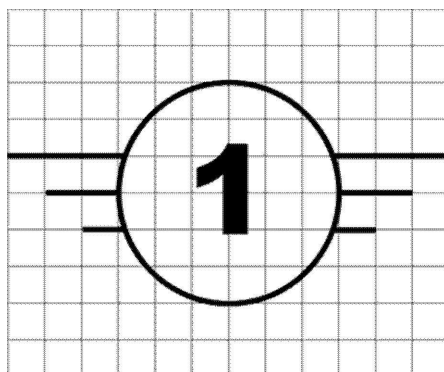
- (1) najveća dopuštena masa pri polijetanju (MTOM) manja je od 250 g, uključujući korisni teret;
- (2) najveća brzina u horizontalnom letu iznosi 19 m/s;
- (3) najveća moguća visina iznad točke polijetanja ograničena je na 120 m;
- (4) udaljeni pilot njima može, vodeći se uputama proizvođača, sigurno upravljati u pogledu stabilnosti, upravljivosti i podatkovne veze, u svim predviđenim radnim uvjetima, pa i u slučaju da jedan ili više sustava ne funkcionira;
- (5) moraju biti projektirani i izrađeni tako da se eventualne ozljede ljudi tijekom rada svedu na najmanju moguću mjeru; oštri se rubovi moraju izbjegavati osim ako je to tehnički zbog dobre prakse projektiranja i proizvodnje neizbježno. Ako su opremljeni propelerima, konstruiraju se tako da se ograniče ozljede koje krilca propelera mogu nanijeti;
- (6) rade na električnu energiju, a nazivni im napon ne prelazi 24 V istosmjerne struje ili ekvivalentan napon izmjenične struje; dostupni dijelovi ne smiju biti pod naponom većim od 24 V istosmjerne struje ili ekvivalentnim naponom izmjenične struje; unutarnji naponi ne smiju biti viši od 24 V istosmjerne struje ili ekvivalentnog napona izmjenične struje osim ako je, čak i ako je UAS oštećen, osigurano da tako nastala kombinacija napona i struje ne predstavlja rizik niti da može uzrokovati električni udar;
- (7) ako raspolažu načinom rada „slijedi me” i on je uključen, bespilotni se zrakoplov od udaljenog pilota ne udaljava više od 50 m, a udaljeni pilot mora moći nad njim ponovno preuzeti kontrolu;
- (8) pri stavljanju na tržište mora im se priložiti priručnik za korisnike u kojem se navodi sljedeće:
 - (a) karakteristike bespilotnog zrakoplova, među ostalim, ali ne isključivo:
 - klasa bespilotnog zrakoplova,
 - masa bespilotnog zrakoplova (s opisom referentne konfiguracije) i najveća dopuštena masa pri polijetanju,
 - opća obilježja dopuštenog korisnog tereta uključujući masu, dimenzije, sučelje s bespilotnim zrakoplovom i druga moguća ograničenja,
 - oprema i softver za daljinsko upravljanje bespilotnim zrakoplovom,
 - i opis ponašanja bespilotnog zrakoplova u slučaju gubitka podatkovne veze,
 - (b) jasne upute za rad;
 - (c) radna ograničenja (primjerice, ali ne isključivo, meteorološki uvjeti i dnevne/noćne operacije); i
 - (d) odgovarajući opis svih rizika povezanih s operacijama UAS-a prilagođen dobi korisnika;

- (9) mora im biti priložena informativna obavijest koju je objavila Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa (EASA), a u kojoj se navode primjenjiva ograničenja i obveze, u skladu s Provedbenom uredbom (EU) 2019/947;
- (10) točke 4., 5. i 6. ne primjenjuju se na UAS-ove koji se smatraju igračkama u smislu Direktive 2009/48/EZ o sigurnosti igračaka.

DIO 2.

Zahtjevi za sustav bespilotnih zrakoplova klase C1

Ako je riječ o UAS-u klase C1, bespilotni zrakoplov nosi sljedeću identifikacijsku oznaku:

Za UAS-ove klase C1 ispunjeni moraju biti sljedeći zahtjevi:

- (1) od materijala su, svojstava i fizičkih karakteristika takvih da energija koja se prenese na ljudsku glavu u slučaju udarca pri terminalnoj brzini bude manja od 80 J ili, alternativno, najveće su dopuštene mase pri polijetanju manje od 900 g, uključujući korisni teret;
- (2) najveća brzina u horizontalnom letu iznosi 19 m/s;
- (3) mogu postići visinu od najviše 120 m iznad uzletne točke ili su opremljeni sustavom koji visinu iznad površine ili uzletne točke ograničava na 120 m ili na vrijednost koju odabere udaljeni pilot. Ako je vrijednost moguće odabrati, udaljeni pilot mora imati jasan uvid u visinu bespilotnog zrakoplova mjereno u odnosu na površinu odnosno uzletnu točku;
- (4) udaljeni pilot njima može, vodeći se uputama proizvođača, sigurno upravljati u pogledu stabilnosti, upravljivosti i podatkovne veze, u svim predviđenim radnim uvjetima, pa i u slučaju da jedan ili više sustava ne funkcionira;
- (5) potrebne su mehaničke čvrstoće, uključujući sve potrebne sigurnosne čimbenike i, prema potrebi, stabilni dovoljno da tijekom uporabe mogu izdržati sve sile kojima su podvrgnuti, a da pritom ne dođe do loma ili deformacije koja bi mogla ugroziti siguran let;
- (6) moraju biti projektirani i izrađeni tako da se eventualne ozljede ljudi tijekom rada svedu na najmanju moguću mjeru; oštri se rubovi moraju izbjegavati osim ako je to tehnički zbog dobre prakse projektiranja i proizvodnje neizbježno. Ako su opremljeni propelerima, konstruiraju se tako da se ograniče ozljede koje krilca propelera mogu nanijeti;
- (7) ako se podatkovna veza izgubi, bespilotni zrakoplov mora raspolagati pouzdanom i predvidljivom metodom za njezinu ponovnu uspostavu ili prekid leta pri čemu se vodi računa o trećim osobama u zraku ili na tlu;
- (8) ako nije riječ o bespilotnom zrakoplovu s fiksnim krilima, zajamčena A-ponderirana razina zvučne snage L_{WA} utvrđena u skladu s dijelom 13. ne smije biti veća od razina utvrđenih u dijelu 15.;
- (9) ako nije riječ o bespilotnom zrakoplovu s fiksnim krilima, zajamčena A-ponderirana razina zvučne snage mora se navesti na bespilotnom zrakoplovu i/ili njegovoj ambalaži u skladu s dijelom 14.;
- (10) rade na električnu energiju, a nazivni im napon ne prelazi 24 V istosmjerne struje ili ekvivalentan napon izmjenične struje; dostupni dijelovi ne smiju biti pod naponom većim od 24 V istosmjerne struje ili ekvivalentnim naponom izmjenične struje; unutarnji naponi ne smiju biti viši od 24 V istosmjerne struje ili ekvivalentnog napona izmjenične struje osim ako je, čak i ako je UAS oštećen, osigurano da tako nastala kombinacija napona i struje ne predstavlja rizik niti da može uzrokovati električni udar;
- (11) imaju jedinstveni fizički serijski broj koji je u skladu s normom ANSI/CTA-2063 za serijske brojeve malih sustava bespilotnih zrakoplova;

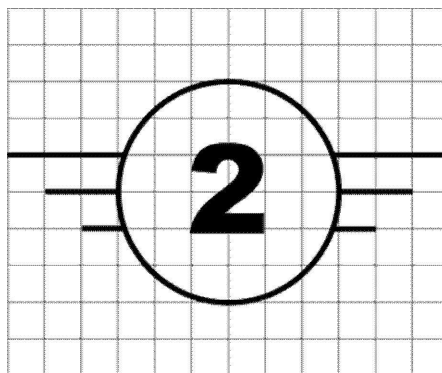
- (12) moguće ih je izravno daljinski identificirati:
- (a) omogućujući time učitavanje registracijskog broja operatora UAS-a u skladu s člankom 14. Provedbene uredbe (EU) 2019/947, ali isključivo temeljem postupka predviđenog sustavom registracije;
 - (b) osiguravajući time da bespilotni zrakoplov u stvarnom vremenu tijekom cijelog leta korištenjem otvorenog i dokumentiranog protokola prijenosa izravno, periodički i tako da ih unutar područja odašiljanja mogu izravno primiti postojeći mobilni uređaji odašilje podatke u nastavku:
 - i. registracijski broj operatora UAS-a;
 - ii. jedinstveni fizički serijski broj bespilotnog zrakoplova u skladu s normom ANSI/CTA-2063;
 - iii. geografski položaj bespilotnog zrakoplova i njegovu visinu iznad površine ili uzletne točke;
 - iv. pravac rute izmjeren u pravcu kazaljke na satu u odnosu na geografski sjever i brzinu bespilotnog zrakoplova u odnosu na tlo; i
 - v. geografski položaj udaljenog pilota, a ako nije dostupan, uzletne točke;
 - (c) osiguravajući time da korisnik ne može mijenjati podatke navedene u točki (b) podtočkama ii., iii., iv. i v.;
- (13) opremljeni su geoinformacijskim sustavom:
- (a) koji služi kao sučelje za učitavanje i ažuriranje informacija o ograničenjima zračnog prostora u odnosu na položaj bespilotnog zrakoplova i o nadmorskoj visini uvjetovanoj geografskim područjem, kako je utvrđeno člankom 15. Provedbene uredbe (EU) 2019/947, i pritom osigurava da se integritet i valjanost tih podataka ne naruše tijekom njihova učitavanja ili ažuriranja;
 - (b) koji udaljenog pilota upozorava kada se detektira moguće kršenje ograničenja zračnog prostora; i
 - (c) koji udaljenog pilota obavješćuje o statusu bespilotnog zrakoplova i upozorava ga ako sustav za određivanje položaja ili navigacijski sustav ne može osigurati pravilno funkcioniranje geoinformacijskog sustava;
- (14) ako je bespilotni zrakoplov opremljen funkcijom koja mu ograničava pristup određenim područjima ili opterećenjima zračnog prostora, ta funkcija ne smije negativno utjecati na sigurnost leta, a njezina interakcija sa sustavom za kontrolu leta bespilotnog zrakoplova mora se neometano odvijati; osim toga, udaljeni piloti moraju biti jasno obaviješteni ako ta funkcija sprječava bespilotni zrakoplov da uđe u ta područja ili opterećene zračne prostore;
- (15) udaljene pilote mora se jasno upozoriti na to da je baterija bespilotnog zrakoplova ili njegove kontrolne konzole pri kraju kako bi imali dovoljno vremena sigurno prizemljiti bespilotni zrakoplov;
- (16) opremljeni su svjetlima:
- (a) kako bi se bespilotnim zrakoplovom lakše upravljalo;
 - (b) kako bi osoba na tlu mogla iz dizajna svjetala razaznati da je riječ o bespilotnom, a ne o zrakoplovu s posadom;
- (17) ako raspolažu načinom rada „slijedi me” i on je uključen, bespilotni se zrakoplov od udaljenog pilota ne udaljava više od 50 m, a udaljeni pilot mora moći nad njim ponovno preuzeti kontrolu;
- (18) pri stavljanju na tržište mora im se priložiti priručnik za korisnike u kojem se navodi sljedeće:
- (a) karakteristike bespilotnog zrakoplova, među ostalim, ali ne isključivo:
 - klasa bespilotnog zrakoplova,
 - masa bespilotnog zrakoplova (s opisom referentne konfiguracije) i najveća dopuštena masa pri polijetanju,
 - opća obilježja dopuštenog korisnog tereta uključujući masu, dimenzije, sučelje s bespilotnim zrakoplovom i druga moguća ograničenja,
 - oprema i softver za daljinsko upravljanje bespilotnim zrakoplovom,
 - upućivanje na protokol prijenosa koji se upotrebljava za izravno daljinsko identifikacijsko odašiljanje,
 - razina zvučne snage,
 - i opis ponašanja bespilotnog zrakoplova u slučaju gubitka podatkovne veze,

- (b) jasne upute za rad;
 - (c) postupak za učitavanje ograničenja zračnog prostora;
 - (d) upute za održavanje;
 - (e) upute za slučaj poteškoća;
 - (f) radna ograničenja (primjerice, ali ne isključivo, meteorološki uvjeti i dnevne/noćne operacije); i
 - (g) odgovarajući opis svih rizika povezanih s operacijama UAS-a;
- (19) mora im biti priložena informativna obavijest koju je objavila EASA, a u kojoj se navode primjenjiva ograničenja i obveze u skladu s pravom EU-a.

DIO 3.

Zahtjevi za sustav bespilotnih zrakoplova klase C2

Ako je riječ o UAS-u klase C2, bespilotni zrakoplov nosi sljedeću identifikacijsku oznaku:

Za UAS-ove klase C2 ispunjeni moraju biti sljedeći zahtjevi:

- (1) najveća dopuštena masa pri polijetanju manja je od 4 kg, uključujući korisni teret;
- (2) mogu postići visinu od najviše 120 m iznad uzletne točke ili su opremljeni sustavom koji visinu iznad površine ili uzletne točke ograničava na 120 m ili na vrijednost koju odabere udaljeni pilot. Ako je vrijednost moguće odabrati, udaljeni pilot mora imati jasan uvid u visinu bespilotnog zrakoplova mjereno u odnosu na površinu odnosno uzletnu točku;
- (3) udaljeni pilot koji raspolaže odgovarajućim kompetencijama utvrđenima Provedbenom uredbom (EU) 2019/947 njima može, vodeći se uputama proizvođača, sigurno upravljati u pogledu stabilnosti, upravljivosti i podatkovne veze, u svim predviđenim radnim uvjetima, pa i u slučaju da jedan ili više sustava ne funkcionira;
- (4) potrebne su mehaničke čvrstoće, uključujući sve potrebne sigurnosne čimbenike i, prema potrebi, stabilni dovoljno da tijekom uporabe mogu izdržati sve sile kojima su podvrgnuti, a da pritom ne dođe do loma ili deformacije koja bi mogla ugroziti siguran let;
- (5) ako je bespilotni zrakoplov povezan niti, dok je napeta duljina joj mora biti manja od 50 m, a vlačna čvrstoća iznositi barem:
 - (a) kad je riječ o zrakoplovu težem od zraka, 10 pomnoženo s njegovom težinom pri najvećoj masi;
 - (b) kad je riječ o zrakoplovu lakšem od zraka, 4 pomnoženo sa silom nastalom kombinacijom maksimalnog statičkog potiska i aerodinamičke sile najveće brzine vjetra pri kojoj je dopušten let;
- (6) moraju biti projektirani i izrađeni tako da se eventualne ozljede ljudi tijekom rada svedu na najmanju moguću mjeru; oštri se rubovi moraju izbjegavati osim ako je to tehnički zbog dobre prakse projektiranja i proizvodnje neizbježno. Ako su opremljeni propelerima, konstruiraju se tako da se ograniče ozljede koje krilca propelera mogu nanijeti;
- (7) ako se podatkovna veza izgubi, bespilotni zrakoplov mora raspolagati pouzdanom i predvidljivom metodom za njezinu ponovnu uspostavu ili prekid leta pri čemu se vodi računa o trećim osobama u zraku ili na tlu;
- (8) ako bespilotni zrakoplov nije povezan niti, mora biti opremljen podatkovnom vezom zaštićenom od neovlaštenog pristupa funkcijama upravljanja i kontrole;

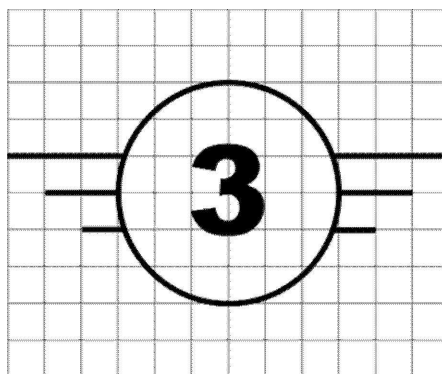
- (9) ako nije riječ o bespilotnom zrakoplovu s fiksnim krilima, bespilotni zrakoplov mora biti opremljen niskobrzinskim načinom rada, a udaljeni pilot mora ga moći uključiti i tako ograničiti najveću brzinu krstarenja na 3 m/s;
- (10) ako nije riječ o bespilotnom zrakoplovu s fiksnim krilima, zajamčena A-ponderirana razina zvučne snage L_{WA} utvrđena u skladu s dijelom 13. ne smije biti veća od razina utvrđenih u dijelu 15.;
- (11) ako nije riječ o bespilotnom zrakoplovu s fiksnim krilima, zajamčena A-ponderirana razina zvučne snage mora se navesti na bespilotnom zrakoplovu i/ili njegovoj ambalaži u skladu s dijelom 14.;
- (12) rade na električnu energiju, a nazivni im napon ne prelazi 48 V istosmjerne struje ili ekvivalentan napon izmjenične struje; dostupni dijelovi ne smiju biti pod naponom većim od 48 V istosmjerne struje ili ekvivalentnim naponom izmjenične struje; unutarnji naponi ne smiju biti viši od 48 V istosmjerne struje ili ekvivalentnog napona izmjenične struje osim ako je, čak i ako je UAS oštećen, osigurano da tako nastala kombinacija napona i struje ne predstavlja rizik niti da može uzrokovati električni udar;
- (13) imaju jedinstveni fizički serijski broj koji je u skladu s normom ANSI/CTA-2063 za serijske brojeve malih sustava bespilotnih zrakoplova;
- (14) ako bespilotni zrakoplov nije povezan niti, moguće ga je izravno daljinski identificirati:
- omogućujući time učitavanje registracijskog broja operatora UAS-a u skladu s člankom 14. Provedbene uredbe (EU) 2019/947, ali isključivo temeljem postupka predviđenog sustavom registracije;
 - osiguravajući time da bespilotni zrakoplov u stvarnom vremenu tijekom cijelog leta korištenjem otvorenog i dokumentiranog protokola prijenosa izravno, periodički i tako da ih unutar područja odašiljanja mogu izravno primiti postojeći mobilni uređaji odašilje podatke u nastavku:
 - registracijski broj operatora UAS-a;
 - jedinstveni fizički serijski broj bespilotnog zrakoplova u skladu s normom ANSI/CTA-2063;
 - geografski položaj bespilotnog zrakoplova i njegovu visinu iznad površine ili uzletne točke;
 - pravac rute izmjeren u pravcu kazaljke na satu u odnosu na geografski sjever i brzinu bespilotnog zrakoplova u odnosu na tlo; i
 - geografski položaj udaljenog pilota;
 - osiguravajući time da korisnik ne može mijenjati podatke navedene u točki (b) podtočkama ii., iii., iv. i v.;
- (15) opremljeni su geoinformacijskom funkcijom:
- koja služi kao sučelje za učitavanje i ažuriranje informacija o ograničenjima zračnog prostora u odnosu na položaj bespilotnog zrakoplova i o nadmorskoj visini uvjetovanoj geografskim područjem, kako je utvrđeno člankom 15. Provedbene uredbe (EU) 2019/947, i pritom osigurava da se integritet i valjanost tih podataka ne naruše tijekom njihova učitavanja ili ažuriranja;
 - koji udaljenog pilota upozorava kada se detektira moguće kršenje ograničenja zračnog prostora; i
 - koji udaljenog pilota obavješćuje o statusu bespilotnog zrakoplova i upozorava ga ako sustav za određivanje položaja ili navigacijski sustav ne može osigurati pravilno funkcioniranje geoinformacijskog sustava;
- (16) ako je bespilotni zrakoplov opremljen funkcijom koja mu ograničava pristup određenim područjima ili opterećenjima zračnog prostora, ta funkcija ne smije negativno utjecati na sigurnost leta, a njezina interakcija sa sustavom za kontrolu leta bespilotnog zrakoplova mora se neometano odvijati; osim toga, udaljeni piloti moraju biti jasno obaviješteni ako ta funkcija sprječava bespilotni zrakoplov da uđe u ta područja ili opterećene zračne prostore;
- (17) udaljene pilote mora se jasno upozoriti na to da je baterija bespilotnog zrakoplova ili njegove kontrolne konzole pri kraju kako bi imali dovoljno vremena sigurno prizemljiti bespilotni zrakoplov;
- (18) opremljeni su svjetlima:
- kako bi se bespilotnim zrakoplovom lakše upravljalo;
 - kako bi osoba na tlu mogla iz dizajna svjetala razaznati da je riječ o bespilotnom, a ne o zrakoplovu s posadom;

- (19) pri stavljanju na tržište mora im se priložiti priručnik za korisnike u kojem se navodi sljedeće:
- (a) karakteristike bespilotnog zrakoplova, među ostalim, ali ne isključivo:
 - klasa bespilotnog zrakoplova,
 - masa bespilotnog zrakoplova (s opisom referentne konfiguracije) i najveća dopuštena masa pri polijetanju,
 - opća obilježja dopuštenog korisnog tereta uključujući masu, dimenzije, sučelje s bespilotnim zrakoplovom i druga moguća ograničenja,
 - oprema i softver za daljinsko upravljanje bespilotnim zrakoplovom,
 - upućivanje na protokol prijenosa koji se upotrebljava za izravno daljinsko identifikacijsko odašiljanje,
 - razina zvučne snage,
 - i opis ponašanja bespilotnog zrakoplova u slučaju gubitka podatkovne veze,
 - (b) jasne upute za rad;
 - (c) postupak za učitavanje ograničenja zračnog prostora;
 - (d) upute za održavanje;
 - (e) upute za slučaj poteškoća;
 - (f) radna ograničenja (primjerice, ali ne isključivo, meteorološki uvjeti i dnevne/noćne operacije); i
 - (g) odgovarajući opis svih rizika povezanih s operacijama UAS-a;
- (20) mora im biti priložena informativna obavijest koju je objavila EASA, a u kojoj se navode primjenjiva ograničenja i obveze u skladu s pravom EU-a.

DIO 4.

Zahtjevi za sustav bespilotnih zrakoplova klase C3

Ako je riječ o UAS-u klase C3, bespilotni zrakoplov nosi sljedeću identifikacijsku oznaku:

Za UAS-ove klase C3 ispunjeni moraju biti sljedeći zahtjevi:

- (1) najveća dopuštena masa pri polijetanju manja je od 25 kg uključujući korisni teret i sve su mu dimenzije manje od 3 m;
- (2) mogu postići visinu od najviše 120 m iznad uzletne točke ili su opremljeni sustavom koji visinu iznad površine ili uzletne točke ograničava na 120 m ili na vrijednost koju odabere udaljeni pilot. Ako je vrijednost moguće odabrati, udaljeni pilot mora imati jasan uvid u visinu bespilotnog zrakoplova mjereno u odnosu na površinu odnosno uzletnu točku;
- (3) udaljeni pilot koji raspolaže odgovarajućim kompetencijama utvrđenima Provedbenom uredbom (EU) 2019/947 njima može, vodeći se uputama proizvođača, sigurno upravljati u pogledu stabilnosti, upravljivosti i podatkovne veze, u svim predviđenim radnim uvjetima, pa i u slučaju da jedan ili više sustava ne funkcionira;

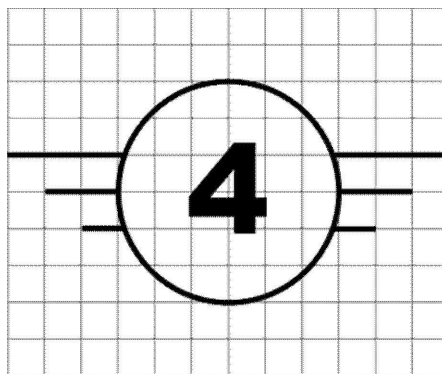
- (4) ako je bespilotni zrakoplov povezan niti, dok je napeta duljina joj mora biti manja od 50 m, a vlačna čvrstoća iznositi barem:
- (a) kad je riječ o zrakoplovu težem od zraka, 10 pomnoženo s njegovom težinom pri najvećoj masi;
 - (b) kad je riječ o zrakoplovu lakšem od zraka, 4 pomnoženo sa silom nastalom kombinacijom maksimalnog statičkog potiska i aerodinamičke sile najveće brzine vjetra pri kojoj je dopušten let;
- (5) ako se podatkovna veza izgubi, bespilotni zrakoplov mora raspolagati pouzdanom i predvidljivom metodom za njezinu ponovnu uspostavu ili prekid leta pri čemu se vodi računa o trećim osobama u zraku ili na tlu;
- (6) ako nije riječ o bespilotnom zrakoplovu s fiksnim krilima, zajamčena A-ponderirana razina zvučne snage L_{WA} utvrđena u skladu s dijelom 13. mora se navesti na bespilotnom zrakoplovu i/ili njegovoj ambalaži u skladu s dijelom 14.;
- (7) rade na električnu energiju, a nazivni im napon ne prelazi 48 V istosmjerne struje ili ekvivalentan napon izmjenične struje; dostupni dijelovi ne smiju biti pod naponom većim od 48 V istosmjerne struje ili ekvivalentnim naponom izmjenične struje; unutarnji naponi ne smiju biti viši od 48 V istosmjerne struje ili ekvivalentnog napona izmjenične struje osim ako je, čak i ako je UAS oštećen, osigurano da tako nastala kombinacija napona i struje ne predstavlja rizik niti da može uzrokovati električni udar;
- (8) imaju jedinstveni fizički serijski broj koji je u skladu s normom ANSI/CTA-2063 za serijske brojeve malih sustava bespilotnih zrakoplova;
- (9) ako bespilotni zrakoplov nije povezan niti, moguće ga je izravno daljinski identificirati:
- (a) omogućujući time učitavanje registracijskog broja operatora UAS-a u skladu s člankom 14. Provedbene uredbe (EU) 2019/947, ali isključivo temeljem postupka predviđenog sustavom registracije;
 - (b) osiguravajući time da bespilotni zrakoplov u stvarnom vremenu tijekom cijelog leta korištenjem otvorenog i dokumentiranog protokola prijenosa izravno, periodički i tako da ih unutar područja odašiljanja mogu izravno primiti postojeći mobilni uređaji odašilje podatke u nastavku:
 - i. registracijski broj operatora UAS-a;
 - ii. jedinstveni fizički serijski broj bespilotnog zrakoplova u skladu s normom ANSI/CTA-2063;
 - iii. geografski položaj bespilotnog zrakoplova i njegovu visinu iznad površine ili uzletne točke;
 - iv. pravac rute izmjeren u pravcu kazaljke na satu u odnosu na geografski sjever i brzinu bespilotnog zrakoplova u odnosu na tlo; i
 - v. geografski položaj udaljenog pilota;
 - (c) osiguravajući time da korisnik ne može mijenjati podatke navedene u točki (b) podtočkama ii., iii., iv. i v.;
- (10) opremljeni su geoinformacijskom funkcijom:
- (a) koja služi kao sučelje za učitavanje i ažuriranje informacija o ograničenjima zračnog prostora u odnosu na položaj bespilotnog zrakoplova i o nadmorskoj visini uvjetovanoj geografskim područjem, kako je utvrđeno člankom 15. Provedbene uredbe (EU) 2019/947, i pritom osigurava da se integritet i valjanost tih podataka ne naruše tijekom njihova učitavanja ili ažuriranja;
 - (b) koji udaljenog pilota upozorava kada se detektira moguće kršenje ograničenja zračnog prostora; i
 - (c) koji udaljenog pilota obavješćuje o statusu bespilotnog zrakoplova i upozorava ga ako sustav za određivanje položaja ili navigacijski sustav ne može osigurati pravilno funkcioniranje geoinformacijskog sustava;
- (11) ako je bespilotni zrakoplov opremljen funkcijom koja mu ograničava pristup određenim područjima ili opterećenjima zračnog prostora, ta funkcija ne smije negativno utjecati na sigurnost leta, a njezina interakcija sa sustavom za kontrolu leta bespilotnog zrakoplova mora se neometano odvijati; osim toga, udaljeni piloti moraju biti jasno obaviješteni ako ta funkcija sprječava bespilotni zrakoplov da uđe u ta područja ili opterećene zračne prostore;
- (12) ako bespilotni zrakoplov nije povezan niti, mora biti opremljen podatkovnom vezom zaštićenom od neovlaštenog pristupa funkcijama upravljanja i kontrole;
- (13) udaljene pilote mora se jasno upozoriti na to da je baterija bespilotnog zrakoplova ili njegove kontrolne konzole pri kraju kako bi imali dovoljno vremena sigurno prizemljiti bespilotni zrakoplov;

- (14) opremljeni su svjetlima:
- (1) kako bi se bespilotnim zrakoplovom lakše upravljalo;
 - (2) kako bi osoba na tlu mogla iz dizajna svjetala razaznati da je riječ o bespilotnom, a ne o zrakoplovu s posadom;
- (15) pri stavljanju na tržište mora im se priložiti priručnik za korisnike u kojem se navodi sljedeće:
- (a) karakteristike bespilotnog zrakoplova, među ostalim, ali ne isključivo:
 - klasa bespilotnog zrakoplova,
 - masa bespilotnog zrakoplova (s opisom referentne konfiguracije) i najveća dopuštena masa pri polijetanju,
 - opća obilježja dopuštenog korisnog tereta uključujući masu, dimenzije, sučelje s bespilotnim zrakoplovom i druga moguća ograničenja,
 - oprema i softver za daljinsko upravljanje bespilotnim zrakoplovom,
 - upućivanje na protokol prijena koji se upotrebljava za izravno daljinsko identifikacijsko odašiljanje,
 - razina zvučne snage,
 - i opis ponašanja bespilotnog zrakoplova u slučaju gubitka podatkovne veze,
 - (b) jasne upute za rad;
 - (c) postupak za učitavanje ograničenja zračnog prostora;
 - (d) upute za održavanje;
 - (e) upute za slučaj poteškoća;
 - (f) radna ograničenja (primjerice, ali ne isključivo, meteorološki uvjeti i dnevne/noćne operacije); i
 - (g) odgovarajući opis svih rizika povezanih s operacijama UAS-a;
- (16) mora im biti priložena informativna obavijest koju je objavila EASA, a u kojoj se navode primjenjiva ograničenja i obveze u skladu s pravom EU-a.

DIO 5.

Zahtjevi za sustav bespilotnih zrakoplova klase C4

Ako je riječ o UAS-u klase C4, bespilotni zrakoplov vidljivo nosi sljedeću identifikacijsku oznaku:

Za UAS-ove klase C4 ispunjeni moraju biti sljedeći zahtjevi:

- (1) najveća dopuštena masa pri polijetanju manja je od 25 kg, uključujući korisni teret;
- (2) udaljeni pilot njima može, vodeći se uputama proizvođača, sigurno upravljati i usmjeravati ih u svim predviđenim radnim uvjetima, pa i u slučaju da jedan ili više sustava ne funkcionira;

- (3) ne podržavaju načine rada s automatskim upravljanjem, uz iznimku pomoći za stabilizaciju leta pod uvjetom da takva pomoć izravno ne utječe na putanju te pomoći u slučaju gubitka veze pod uvjetom da je u slučaju gubitka veze dostupan unaprijed utvrđen fiksni položaj komandi leta;
- (4) pri stavljanju na tržište mora im se priložiti priručnik za korisnike u kojem se navodi sljedeće:
 - (a) karakteristike bespilotnog zrakoplova, među ostalim, ali ne isključivo:
 - klasa bespilotnog zrakoplova,
 - masa bespilotnog zrakoplova (s opisom referentne konfiguracije) i najveća dopuštena masa pri polijetanju,
 - opća obilježja dopuštenog korisnog tereta uključujući masu, dimenzije, sučelje s bespilotnim zrakoplovom i druga moguća ograničenja,
 - oprema i softver za daljinsko upravljanje bespilotnim zrakoplovom,
 - i opis ponašanja bespilotnog zrakoplova u slučaju gubitka podatkovne veze,
 - (b) jasne upute za rad;
 - (c) upute za održavanje;
 - (d) upute za slučaj poteškoća;
 - (e) radna ograničenja (primjerice, ali ne isključivo, meteorološki uvjeti i dnevne/noćne operacije); i
 - (f) odgovarajući opis svih rizika povezanih s operacijama UAS-a;
- (5) mora im biti priložena informativna obavijest koju je objavila EASA, a u kojoj se navode primjenjiva ograničenja i obveze u skladu s pravom EU-a.

DIO 6.

Zahtjevi koji se odnose na dodatak za izravnu daljinsku identifikaciju

Za dodatak za izravnu daljinsku identifikaciju ispunjeni moraju biti sljedeći zahtjevi:

- (1) omogućeno je učitavanje registracijskog broja operatora UAS-a u skladu s člankom 14. Provedbene uredbe (EU) 2019/947, ali isključivo temeljem postupka predviđenog sustavom registracije;
- (2) na dodatku i njegovoj ambalaži ili u njegovu priručniku za korisnike čitljivo je naveden njegov fizički serijski broj u skladu s normom ANSI/CTA-2063 za serijske brojeve malih sustava bespilotnih zrakoplova;
- (3) osiguravajući time da bespilotni zrakoplov u stvarnom vremenu tijekom cijelog leta korištenjem otvorenog i dokumentiranog protokola prijenosa izravno, periodički i tako da ih unutar područja odašiljanja mogu izravno primiti postojeći mobilni uređaji odašilje podatke u nastavku:
 - i. registracijski broj operatora UAS-a;
 - ii. jedinstveni fizički serijski broj dodatka u skladu s normom ANSI/CTA-2063;
 - iii. geografski položaj bespilotnog zrakoplova i njegovu visinu iznad površine ili uzletne točke;
 - iv. pravac rute izmjeren u pravcu kazaljke na satu u odnosu na geografski sjever i brzinu bespilotnog zrakoplova u odnosu na tlo; i
 - v. geografski položaj udaljenog pilota, a ako nije dostupan, uzletne točke;
- (4) osigurava da korisnik ne može mijenjati podatke navedene u točki 3. podtočkama ii., iii., iv. i v.;
- (5) pri stavljanju na tržište prilažu mu se priručnik za korisnike u kojem se navodi koji se protokol prijenosa upotrebljava za izravno daljinsku identifikacijsko odašiljanje te upute:
 - (a) za ugradnju modula na bespilotni zrakoplov;
 - (b) za učitavanje registracijskog broja operatora UAS-a.

DIO 7.

Modul A ocjenjivanja sukladnosti – Interna kontrola proizvodnje

1. Interna kontrola proizvodnje postupak je ocjenjivanja sukladnosti kojim proizvođač ispunjava obveze iz točaka 2., 3. i 4. ovog dijela te jamči i na vlastitu odgovornost izjavljuje da predmetni proizvodi ispunjavaju zahtjeve utvrđene u dijelu 1., 5. ili 6. koji se na njih primjenjuju.

2. Tehnička dokumentacija

Proizvođač sastavlja tehničku dokumentaciju u skladu s člankom 17. ove Uredbe.

3. Proizvodnja

Proizvođač poduzima sve potrebne mjere kako bi se u postupku proizvodnje i njegovim praćenjem osiguralo da proizvedeni proizvodi budu usklađeni s tehničkom dokumentacijom iz točke 2. ovog dijela i zahtjevima iz dijela 1., 5. ili 6. koji se na njih primjenjuju.

4. Oznaka CE i EU izjava o sukladnosti

(1) U skladu s člancima 15. i 16. ove Uredbe proizvođač stavlja oznaku CE i, prema potrebi, identifikacijsku oznaku klase bespilotnog zrakoplova na sve pojedine proizvode koji ispunjavaju primjenjive zahtjeve iz dijela 1., 5. ili 6. koji se na njih primjenjuju.

(2) Proizvođač je za svaki model proizvoda obavezan sastaviti pisanu EU izjavu o sukladnosti te je zajedno s tehničkom dokumentacijom držati na raspolaganju nacionalnim tijelima u razdoblju od deset godina nakon stavljanja proizvoda na tržište. U EU izjavi o sukladnosti jasno se navodi za koji je proizvod sastavljena.

Primjerak EU izjave o sukladnosti na zahtjev se stavlja na raspolaganje relevantnim tijelima.

5. Ovlašteni zastupnik

Ako ih se navede u ovlaštenju, obveze proizvođača iz točke 4. u njegovo ime i na njegovu odgovornost može ispuniti njegov ovlašteni zastupnik.

DIO 8.

Moduli B i C ocjenjivanja sukladnosti – EU ispitivanje tipa i sukladnost s tipom na temelju interne kontrole proizvodnje u skladu s Prilogom II. Odluci br. 768/2008/EZ

Kad se upućuje na ovaj dio, podrazumijeva se da se u postupku ocjenjivanja sukladnosti slijede moduli B (EU ispitivanje tipa) i C (sukladnost s tipom na temelju interne kontrole proizvodnje) ovog dijela.

Modul B**EU ispitivanje tipa**

1. EU ispitivanje tipa dio je postupka ocjenjivanja sukladnosti u kojem prijavljeno tijelo pregledava tehničko rješenje proizvoda te provjerava i potvrđuje da tehničko rješenje proizvoda ispunjava primjenjive zahtjeve iz dijelova od 1. do 6.
2. EU ispitivanje tipa provodi se tako što se primjerenost tehničkog rješenja proizvoda procjenjuje pregledom tehničke dokumentacije i dokaza navedenih u točki 3. i pregledom uzoraka jednog ili više kritičnih dijelova predmetnog proizvoda (kombinacija tipa proizvodnje i tipa rješenja) reprezentativnih za dotičnu proizvodnju.
3. Proizvođač podnosi zahtjev za EU ispitivanje tipa jednom prijavljenom tijelu po svojem izboru.

Zahtjev sadržava:

- (1) ime i adresu proizvođača te ime i adresu ovlaštenog zastupnika ako je on podnio zahtjev;
- (2) pisanu izjavu da isti zahtjev nije podnesen nijednom drugom prijavljenom tijelu;
- (3) tehničku dokumentaciju. Tehnička dokumentacija omogućuje ocjenjivanje sukladnosti proizvoda s primjenjivim zahtjevima ove Uredbe i uključuje odgovarajuću analizu i procjenu rizika. Sadržava, prema potrebi, elemente iz članka 17. ove Uredbe;
- (4) reprezentativne uzorke za dotičnu proizvodnju. Prijavljeno tijelo može zahtijevati dodatne uzorke ako je to potrebno za provedbu programa ispitivanja;
- (5) dokaze o primjerenosti tehničkog rješenja. U tim dokazima navode se svi korišteni dokumenti, posebno ako relevantne usklađene norme i/ili tehničke specifikacije nisu primijenjene u cijelosti ili uopće; ti dokazi prema potrebi uključuju rezultate ispitivanja provedenih u skladu s drugim relevantnim tehničkim specifikacijama u odgovarajućem laboratoriju proizvođača ili nekom drugom laboratoriju koji vrši ispitivanja u njegovo ime i pod njegovom odgovornošću.

4. Prijavljeno tijelo čini sljedeće:

kad je riječ o proizvodu:

- (1) pregledava tehničku dokumentaciju i dokaze kako bi moglo ocijeniti primjerenost tehničkog rješenja proizvoda;

kad je riječ o uzorcima:

- (2) provjerava jesu li proizvedeni u skladu s tehničkom dokumentacijom te utvrđuje koji elementi jesu, a koji nisu projektirani u skladu s primjenjivim odredbama relevantnih usklađenih normi i/ili tehničkih specifikacija;
- (3) obavlja odgovarajuće preglede i ispitivanja ili ih daje provesti kako bi utvrdilo jesu li, u slučajevima kada je proizvođač odabrao primijeniti rješenja iz relevantnih usklađenih normi i/ili tehničkih specifikacija, te norme i specifikacije pravilno primijenjene;
- (4) obavlja odgovarajuće preglede i ispitivanja ili ih daje provesti kako bi u slučajevima kada se ne primjenjuju rješenja iz relevantnih usklađenih normi i/ili tehničkih specifikacija provjerilo zadovoljavaju li proizvođačeva rješenja odgovarajuće bitne zahtjeve zakonodavnoga instrumenta;
- (5) s proizvođačem se dogovara o tome gdje će se provoditi preglede i ispitivanja.

5. Prijavljeno tijelo sastavlja izvješće o ocjeni u kojem bilježi mjere poduzete u skladu s točkom 4. i njihove rezultate. Ne dovodeći u pitanje njegove obveze predviđene točkom 8., prijavljeno tijelo objavljuje sadržaj tog izvješća, u cijelosti ili djelomično, samo u suglasnosti s proizvođačem.

6. Ako tip ispunjava zahtjeve ove Uredbe, prijavljeno tijelo proizvođaču izdaje potvrdu o EU ispitivanju tipa. Ta potvrda sadržava ime i adresu proizvođača, zaključke pregleda, relevantne aspekte zahtjeva obuhvaćenih pregledom, uvjete (ako ih ima) valjanosti i podatke potrebne za identifikaciju odobrenog tipa. Potvrda može imati jedan ili više priloga.

U potvrdi o EU ispitivanju tipa i njezinim prilogima moraju biti sadržane sve relevantne informacije potrebne za ocjenjivanje sukladnosti proizvedenih proizvoda s pregledanim tipom i kontrolu tijekom uporabe.

Ako tip ne ispunjava primjenjive zahtjeve ove Uredbe, prijavljeno tijelo odbija izdati potvrdu o EU ispitivanju tipa i o tome obavješćuje podnositelja zahtjeva uz detaljno navođenje razloga tog odbijanja.

7. Prijavljeno tijelo dužno je biti upoznato sa svim općepriznatim postignućima zbog kojih odobreni tip možda više ne ispunjava primjenjive zahtjeve iz ove Uredbe te odlučuje iziskuju li takva postignuća daljnju istragu. Ako je to slučaj, prijavljeno tijelo o tome obavješćuje proizvođača.

Proizvođač prijavljenom tijelu koje posjeduje tehničku dokumentaciju o potvrdi o EU ispitivanju tipa prijavljuje sve izmjene odobrenog tipa koje mogu utjecati na sukladnost proizvoda s bitnim zahtjevima ove Uredbe ili na uvjete za valjanost potvrde. Za te izmjene potrebno je dodatno odobrenje u obliku dodatka izvornoj potvrdi o EU ispitivanju tipa.

8. Svako prijavljeno tijelo obavješćuje svoje tijelo koje provodi prijavljivanje o potvrdama o EU ispitivanju tipa i/ili svim dodacima tim potvrdama koje je izdalo ili povuklo te im periodično ili na zahtjev daje na raspolaganje popis potvrda i/ili svih dodataka tim potvrdama koje je odbilo, suspendiralo ili na drugi način ograničilo.

Svako prijavljeno tijelo obavješćuje druga prijavljena tijela o potvrdama o EU ispitivanju tipa i/ili svim njihovim dodacima koje je odbilo, povuklo, suspendiralo ili na drugi način ograničilo, a na zahtjev i o takvim potvrdama i/ili njihovim dodacima koje je izdalo.

Komisija, države članice i druga prijavljena tijela mogu na zahtjev dobiti primjerak potvrde o EU ispitivanju tipa i/ili njezinih dodataka. Komisija i države članice mogu na obrazložen zahtjev dobiti primjerak tehničke dokumentacije i rezultate ispitivanja koje je obavilo prijavljeno tijelo.

Prijavljeno tijelo u razdoblju od deset godina od ocjenjivanja proizvoda ili do isteka valjanosti potvrde o EU ispitivanju tipa čuva primjerak te potvrde i njezinih priloga i dodataka, tehnički spis te dokumentaciju koju je predao proizvođač.

9. Proizvođač je u razdoblju od deset godina od stavljanja proizvoda na tržište dužan nacionalnim tijelima na raspolaganju držati primjerak potvrde o EU ispitivanju tipa, njezinih priloga i dodataka te tehničku dokumentaciju.
10. Ovlašteni zastupnik proizvođača može podnijeti zahtjev iz točke 3. i ispuniti obveze iz točaka 7. i 9. ako su navedene u ovlaštenju.

Modul C

Sukladnost s tipom na temelju interne kontrole proizvodnje

1. Sukladnost s tipom na temelju interne kontrole proizvodnje dio je postupka ocjenjivanja sukladnosti kojim proizvođač ispunjava obveze utvrđene u točkama 2. i 3. te osigurava i izjavljuje da su predmetni proizvodi u skladu s tipom opisanim u potvrdi o EU ispitivanju tipa i da zadovoljavaju primjenjive zahtjeve ove Uredbe.

2. Proizvodnja

Proizvođač poduzima sve potrebne mjere kako bi se u postupku proizvodnje i njegovim praćenjem osiguralo da proizvedeni proizvodi budu usklađeni s odobrenim tipom opisanim u potvrdi o EU ispitivanju tipa i s primjenjivim zahtjevima utvrđenima u dijelovima od 1. do 6.

3. Oznaka CE i EU izjava o sukladnosti

(1) U skladu s člancima 15. i 16. ove Uredbe proizvođač stavlja oznaku CE i, prema potrebi, identifikacijsku oznaku klase bespilotnog zrakoplova na svaki proizvod koji je u skladu s tipom opisanim u potvrdi o EU ispitivanju tipa i s primjenjivim zahtjevima utvrđenima u dijelovima od 1. do 6.

(2) Proizvođač je za svaki tip proizvoda obavezan sastaviti pisanu EU izjavu o sukladnosti te je držati na raspolaganju nacionalnim tijelima u razdoblju od deset godina nakon stavljanja proizvoda na tržište. U EU izjavi o sukladnosti jasno se navodi za koji je tip proizvoda sastavljena.

Primjerak EU izjave o sukladnosti na zahtjev se stavlja na raspolaganje relevantnim tijelima.

4. Ovlašteni zastupnik

Ako ga se za to ovlasti, obveze proizvođača iz točke 3. u njegovo ime i na njegovu odgovornost može ispuniti njegov ovlašteni zastupnik.

DIO 9.

Modul H ocjenjivanja sukladnosti – Sukladnost na temelju jamčenja potpune kvalitete u skladu s Prilogom II. Odluci br. 768/2008/EZ

1. Sukladnost na temelju jamčenja potpune kvalitete postupak je ocjenjivanja sukladnosti kojim proizvođač ispunjava obveze iz točaka 2. i 5. te jamči i na vlastitu odgovornost izjavljuje da predmetni proizvodi ispunjavaju primjenjive zahtjeve utvrđene u dijelovima od 1. do 6.
2. Proizvodnja

Proizvođač primjenjuje odobren sustav osiguranja kvalitete za projektiranje, proizvodnju, završnu inspekciju i ispitivanje predmetnog proizvoda kako je navedeno u točki 3. te podliježe nadzoru kako je utvrđeno u točki 4.

3. Sustav osiguranja kvalitete

- (1) Proizvođač je zahtjev za ocjenjivanje svojeg sustava osiguranja kvalitete za predmetni proizvod slobodan podnijeti prijavljenom tijelu prema svojem izboru.

Zahtjev sadržava:

- (a) ime i adresu proizvođača te ime i adresu ovlaštenog zastupnika ako je on podnio zahtjev;
- (b) tehničku dokumentaciju za svaki tip proizvoda koji se namjerava proizvoditi, koja prema potrebi sadržava elemente iz dijela 10.;
- (c) dokumentaciju o sustavu osiguranja kvalitete;
- (d) pisanu izjavu da isti zahtjev nije podnesen nijednom drugom prijavljenom tijelu.

- (2) Sustavom osiguranja kvalitete mora se osigurati usklađenost proizvoda sa zahtjevima iz ove Uredbe.

Svi elementi, zahtjevi i odredbe koje proizvođač primjenjuje dokumentiraju se sustavno i metodično u obliku pisanih politika, postupaka i uputa. Dokumentacija o sustavu osiguranja kvalitete omogućuje dosljedno tumačenje programa, planova, priručnika i zapisa o osiguranju kvalitete.

Dokumentacija mora posebno sadržavati odgovarajući opis:

- (a) ciljeva osiguranja kvalitete i organizacijske strukture, odgovornosti i ovlaštenja rukovodstva s obzirom na izvedbu i kvalitetu proizvoda;
- (b) specifikacija tehničkog rješenja, uključujući norme koje će se primjenjivati i, ako se odgovarajuće usklađene norme neće primjenjivati u cijelosti, sredstava koja će se upotrebljavati kako bi se osiguralo ispunjavanje zahtjeva iz ove Uredbe;
- (c) tehnika, procesa i sustavnih aktivnosti kontrole projektiranja i njegove provjere koji će se primjenjivati pri projektiranju proizvoda obuhvaćenih predmetnim tipom proizvoda;
- (d) odgovarajućih tehnika, procesa i sustavnih aktivnosti proizvodnje, kontrole i osiguravanja kvalitete koji će se koristiti;
- (e) pregleda i ispitivanja koji će se provoditi prije, tijekom i nakon proizvodnje te njihove učestalosti;
- (f) zapisa o kvaliteti, kao što su izvješća o inspekciji, podaci o ispitivanju i o umjeravanju, izvješća o osposobljenosti osoblja i njihovu ovlaštenju itd.;
- (g) sredstava kojima se prate postizanje potrebne kvalitete projektiranja i proizvoda te djelotvornost sustava osiguranja kvalitete.

- (3) Prijavljeno tijelo ocjenjuje sustav osiguranja kvalitete kako bi utvrdilo udovoljava li zahtjevima iz točke 3. podtočke 2.

Prijavljeno tijelo pretpostavlja da su elementi sustava osiguranja kvalitete koji su u skladu s odgovarajućim specifikacijama relevantne usklađene norme sukladni i s navedenim zahtjevima.

Uz iskustvo sa sustavima osiguranja kvalitete revizorski tim mora imati i najmanje jednog člana s iskustvom u ocjenjivanju u području relevantnog proizvoda i tehnologije proizvoda te znanjem o primjenjivim zahtjevima iz ove Uredbe. Revizija uključuje obilazak prostora proizvođača u svrhu ocjenjivanja. Revizorski tim pregledava tehničku dokumentaciju iz točke 3. podtočke 1.(b) kako bi provjerio je li proizvođač utvrdio primjenjive zahtjeve iz ove Uredbe i je li osposobljen provesti preglede potrebne za osiguravanje usklađenosti proizvoda s tim zahtjevima.

O odluci se obavješćuje proizvođača ili njegova ovlaštenog zastupnika.

Obavijest sadržava zaključke revizije i obrazloženu odluku o ocjeni.

- (4) Proizvođač je dužan ispuniti obveze povezane s odobrenim sustavom osiguranja kvalitete i održavati ga kako bi ostao primjeren i učinkovit.

Proizvođač obavješćuje prijavljeno tijelo koje je odobrilo sustav osiguranja kvalitete o svakoj planiranoj izmjeni sustava osiguranja kvalitete.

- (5) Prijavljeno tijelo ocjenjuje sve predložene izmjene i donosi odluku u kojoj potvrđuje da izmijenjeni sustav osiguranja kvalitete i dalje ispunjava zahtjeve iz točke 3. podtočke 2. ili navodi da je sustav potrebno ponovno ocijeniti.

Prijavljeno tijelo obavješćuje proizvođača o svojoj odluci. Obavijest sadržava zaključke pregleda i obrazloženu odluku o ocjeni.

4. Nadzor pod odgovornošću prijavljenog tijela

- (1) Svrha je nadzora utvrditi ispunjava li proizvođač uredno obveze povezane s odobrenim sustavom osiguranja kvalitete.

- (2) Proizvođač za potrebe ocjenjivanja dopušta prijavljenom tijelu pristup prostorima za projektiranje, proizvodnju, inspekciju, ispitivanje i skladištenje te mu pruža sve potrebne informacije, posebno:

(a) dokumentaciju o sustavu osiguranja kvalitete;

(b) zapise o kvaliteti iz dijela sustava za osiguranje kvalitete koji se odnosi na projektiranje, kao što su rezultati analiza, izračuna, ispitivanja itd.;

(c) zapise o kvaliteti iz dijela sustava za osiguranje kvalitete koji se odnosi na proizvodnju, kao što su izvješća o inspekciji i podaci o ispitivanju, podaci o umjeravanju, izvješća o osposobljenosti zaposlenika itd.

- (3) Prijavljeno tijelo provodi periodične revizije kako bi osiguralo da proizvođač održava i primjenjuje sustav osiguranja kvalitete te proizvođaču dostavlja izvješće o reviziji.

- (4) Osim toga, prijavljeno tijelo može nenajavljeno posjetiti proizvođača. Tijekom takvih posjeta prijavljeno tijelo može, prema potrebi, obaviti ispitivanja bespilotnih zrakoplova ili UAS-ova ili ih dati provesti kako bi provjerilo funkcionira li sustav osiguranja kvalitete ispravno. Ono proizvođaču dostavlja izvješće o posjetu te, ako je provedeno ispitivanje, i izvješće o ispitivanju.

5. Oznaka CE i EU izjava o sukladnosti

- (1) U skladu s člancima 15. i 16. ove Uredbe proizvođač stavlja oznaku CE, prema potrebi identifikacijsku oznaku klase UAS-a i, pod odgovornošću prijavljenog tijela iz točke 3. podtočke 1. ovog dijela, njegov identifikacijski broj na svaki pojedini proizvod koji ispunjava primjenjive zahtjeve iz ove Uredbe.

- (2) Proizvođač je za svaki tip proizvoda obavezan sastaviti pisanu EU izjavu o sukladnosti te je držati na raspolaganju nacionalnim tijelima u razdoblju od deset godina nakon stavljanja proizvoda na tržište. U EU izjavi o sukladnosti navodi se za koji je tip proizvoda sastavljena.

Primjerak EU izjave o sukladnosti na zahtjev se stavlja na raspolaganje relevantnim tijelima.

6. Proizvođač nacionalnim tijelima u razdoblju od deset godina nakon što je proizvod stavljen na tržište stavlja na raspolaganje:
 - (1) tehničku dokumentaciju iz točke 3. podtočke 1.;
 - (2) dokumentaciju o sustavu osiguranja kvalitete iz točke 3. podtočke 1.;
 - (3) izmjenu iz točke 3. podtočke 5. kako je odobrena;
 - (4) odluke i izvješća prijavljenog tijela iz točke 3. podtočke 5. i točke 4. podtočaka 3. i 4.

7. Svako prijavljeno tijelo izvješćuje svoje tijelo koje provodi prijavljivanje o izdanim ili povučenim odobrenjima sustava osiguranja kvalitete i periodično ili na zahtjev svojim tijelima koja provode prijavljivanje stavlja na raspolaganje popis odobrenja sustava osiguranja kvalitete koje je odbilo, suspendiralo ili na drugi način ograničilo.

Svako prijavljeno tijelo obavješćuje druga prijavljena tijela o odobrenjima sustava osiguranja kvalitete koja je odbilo, suspendiralo ili povuklo, a na zahtjev i o odobrenjima sustava osiguranja kvalitete koja je izdalo.

8. Ovlašteni zastupnik

Ako ga se za to ovlasti, obveze proizvođača iz točke 3. podtočaka 1. i 5. te točaka 5. i 6. u njegovo ime i na njegovu odgovornost može ispuniti njegov ovlašteni zastupnik.

DIO 10.

Sadržaj tehničke dokumentacije

Proizvođač sastavlja tehničku dokumentaciju. Tehnička dokumentacija omogućuje ocjenjivanje sukladnosti proizvoda s primjenjivim zahtjevima.

Tehnička dokumentacija prema potrebi sadržava barem sljedeće elemente:

1. potpun opis proizvoda, uključujući:
 - (a) fotografije ili ilustracije koje prikazuju vanjske karakteristike, oznake i unutarnju konstrukciju;
 - (b) verzije softvera ili ugrađenog softvera uključenog u postizanje sukladnosti sa zahtjevima iz ove Uredbe;
 - (c) priručnik za korisnike i upute za sastavljanje;
2. idejni projekt, proizvodne nacрте i shematske prikaze sastavnica, podsklopova, strujnih krugova i drugih relevantnih sličnih dijelova;
3. opise i objašnjenja potrebne za razumijevanje navedenih nacрте i shematskih prikaza te rad s proizvodom;
4. popis u cijelosti ili djelomično primijenjenih usklađenih normi na koje su upućivanja objavljena u *Službenom listu Europske unije*, a ako te usklađene norme nisu bile primijenjene, opise rješenja usvojenih kako bi se zadovoljili bitni zahtjevi utvrđeni u članku 4., uključujući popis drugih odgovarajućih primijenjenih tehničkih specifikacija. Ako su usklađene norme primijenjene djelomično, u tehničkoj dokumentaciji navode se dijelovi koji su bili primijenjeni;
5. primjerak EU izjave o sukladnosti;
6. ako je primijenjen modul ocjenjivanja sukladnosti iz dijela 8., primjerak potvrde o EU ispitivanju tipa i njezine priloge koje je izdalo uključeno prijavljeno tijelo;
7. rezultate provedenih projektnih izračuna i provedenih ispitivanja te druge relevantne slične elemente;
8. izvješća o ispitivanju;
9. preslike dokumenata koje je proizvođač dostavio prijavljenom tijelu, ako je ono bilo uključeno;

10. dokaze o primjerenosti tehničkog rješenja. U tim dokazima navode se svi korišteni dokumenti, posebno ako relevantne usklađene norme i/ili tehničke specifikacije nisu primijenjene u cijelosti. Ti dokazi prema potrebi uključuju rezultate ispitivanja provedenih u odgovarajućem laboratoriju proizvođača ili nekom drugom laboratoriju koji vrši ispitivanja u njegovu ime i pod njegovom odgovornošću;
11. adrese mjesta proizvodnje i skladištenja.

DIO 11.

EU izjava o sukladnosti

1. Proizvod (tip, serija i serijski broj).
2. Ime i adresa proizvođača ili njegova ovlaštenog zastupnika.
3. EU izjava o sukladnosti izdaje se pod isključivom odgovornošću proizvođača.
4. Predmet izjave [*identifikacija proizvoda kojom se omogućuje sljedivost; može uključivati i sliku u boji dostatne razlučivosti ako je to potrebno za identifikaciju proizvoda*].
5. Predmet izjave pripada klasi ... [*broj klase UAS-a navesti prema definicijama u dijelovima od 1. do 5. ovog Priloga*].
6. Razina zajamčene zvučne snage za ovu opremu UAS-a iznosi dB (A) [*samo za UAS-ove klase 1, 2 ili 3 sa zrakoplovima bez fiksnih krila*].
7. Predmet izjave u skladu je s relevantnim zakonodavstvom Unije o usklađivanju:
 - [*navesti upućivanje na ovu Uredbu i na Prilog koji se odnosi na klasu proizvoda*],
 - ili, prema potrebi, s drugim zakonodavstvom Unije o usklađivanju.
8. Upućivanja na primijenjene odgovarajuće usklađene norme ili upućivanja na druge tehničke specifikacije u odnosu na koje se izjavljuje sukladnost; moraju se navesti s identifikacijskim brojem i verzijom te, prema potrebi, datumom izdavanja.
9. Sljedeće navesti prema potrebi: Prijavljeno tijelo [*ime, broj*] ... provelo je ... [*opis intervencije*] ... i izdalo potvrdu o EU ispitivanju tipa.
10. Sljedeće navesti prema potrebi: opis dodatne opreme i sastavnica, uključujući softver, koji omogućuju da bespilotni zrakoplov ili UAS funkcionira kako je predviđeno i koji su obuhvaćeni EU izjavom o sukladnosti.
11. Dodatne informacije:

Potpisano za i u ime: ...

[*mjesto i datum izdavanja*]:

[*ime, funkcija*] [*potpis*]:

DIO 12.

Pojednostavnjena EU izjava o sukladnosti

Pojednostavnjena EU izjava o sukladnosti iz članka 14. stavka 3. sastavlja se kako slijedi:

- [*Ime proizvođača*] izjavljuje da UAS [*identifikacija UAS-a: tip ili serijski broj*] pripada klasi ... [*navesti broj klase proizvoda prema definicijama u dijelovima od 1. do 5. ovog Priloga*], zajamčene je razine zvučne snage od ... dB (A) [*samo za UAS-ove klase 1, 2 ili 3 sa zrakoplovima bez fiksnih krila*]
- i u skladu je s uredbama ... [*navesti sve uredbe s kojima je proizvod usklađen*].
- Potpuna EU izjava o sukladnosti dostupna je na sljedećim internetskim stranicama: [*adresa internetskih stranica*]

DIO 13.

Oznaka ispitivanja buke

U ovom se dijelu utvrđuju metode mjerenja buke koja se prenosi zrakom koje se koriste za određivanje A-ponderiranih razina zvučne snage za bespilotne zrakoplove klase 1., 2. ili 3.

Utvrđuju se osnovna norma za emisije buke i detaljna ispitna oznaka korištene za mjerenje razine zvučnog tlaka na mjernoj površini koja obavlja izvor i za izračunavanje razine zvučne snage izvora.

1. OSNOVNA NORMA ZA EMISIJE BUKE

Za određivanje A-ponderirane razine zvučne snage L_{WA} bespilotnog zrakoplova primjenjuje se osnovna norma za emisije buke EN ISO 3744:2010 podložno sljedećim dodacima:

2. POSTAV ZA ISPITIVANJE

Ispitno okruženje:

Bespilotni zrakoplov lebdi iznad jedne reflektirajuće (akustički „tvrde“) plohe. Dovoljno je udaljen od reflektirajućih zidova, stropa i svakog drugog reflektirajućeg predmeta kako bi na mjernoj površini bili ispunjeni zahtjevi iz Priloga A normi EN ISO 3744:2010.

Postavljanje izvora zvuka:

Bespilotni zrakoplov lebdi 0,5 m iznad reflektirajuće plohe. U konfiguraciji je jednako kao pri stavljanju na tržište (propeleri, dodatni dijelovi, postavke).

Zvučna mjerna površina i postav mikrofona:

Bespilotni zrakoplov potpuno je obujmljen polukuglastom mjernom površinom u skladu s člankom 7.2.3. norme EN ISO 3744:2010.

Broj i položaj mikrofona definiran je Prilogom F normi EN ISO 3744:2010.

Ishodište mjerne površine nalazi se na ravnini tla izravno ispod bespilotnog zrakoplova (točka O).

3. RADNI UVJETI TIJEKOM ISPITIVANJA

Pri ispitivanjima buke bespilotni zrakoplov bočno je i vertikalno stabilan, nalazi se 0,5 m iznad ishodišta mjerne polukugle (točka O), najveće je dopuštene mase pri polijetanju i napunjenih baterija.

Ako se bespilotni zrakoplov stavlja na tržište s dodatnim dijelovima koji se na njega mogu ugraditi, ispitat će ga se s tim dodatnim dijelovima i bez njih u svim mogućim konfiguracijama.

4. IZRAČUN VREMENSKI UPROSJEČENE RAZINE ZVUČNOG TLAKA NA POVRŠINI

A-ponderirana vremenski uprosječena razina zvučnog tlaka na površini određuje se najmanje tri puta za svaku konfiguraciju bespilotnog zrakoplova. Ako se najmanje dvije dobivene vrijednosti ne razlikuju za više od 1 dB, nisu potrebna daljnja mjerenja; u suprotnom se s mjerenjima nastavlja dok se ne dobiju dvije vrijednosti koje se razlikuju za najviše 1 dB. Vremenski uprosječena razina zvučnog tlaka na površini koja se koristi za izračun razine zvučne snage konfiguracije bespilotnog zrakoplova aritmetička je sredina dviju najviših vrijednosti koje se ne razlikuju za više od 1 dB.

5. INFORMACIJE O KOJIMA TREBA IZVIJESTITI

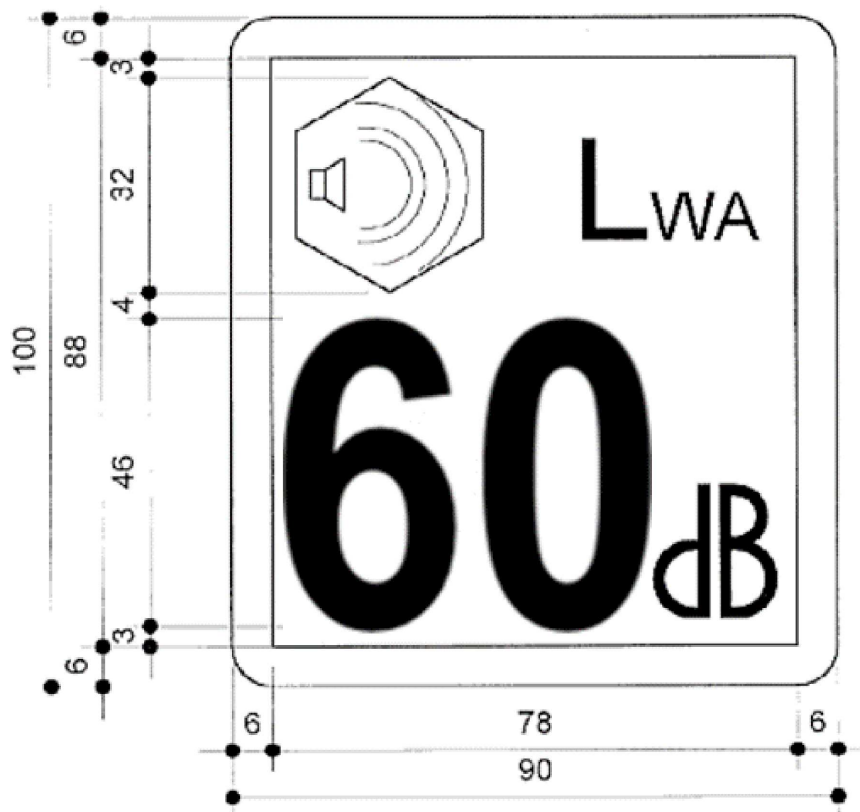
Izvešće treba sadržavati tehničke podatke kojima se identificira izvor koji se ispituje, oznaku ispitivanja buke i akustičke podatke.

A-ponderirana vrijednost razine zvučne snage koju treba navesti najviša je vrijednost različitih ispitanih konfiguracija bespilotnog zrakoplova zaokružena na najbliži cijeli broj (ako je decimalni dio manji od 0,5, zaokružuje se naniže, a ako je veći ili jednak 0,5, zaokružuje se naviše).

DIO 14.

Oznaka zajamčene razine zvučne snage

Oznaka zajamčene razine zvučne snage sastoji se od broja kojim se zajamčena razina zvučne snage izražava u dB, znaka L_{WA} i piktograma u sljedećem obliku:

Ako se oznaka smanjuje sukladno veličini opreme, moraju se poštovati proporcije iz prethodnog crteža. Pritom vertikalna dimenzija oznake ne bi smjela biti manja od 20 mm, ako je to moguće.

DIO 15.

Maksimalna razina zvučne snage po klasi bespilotnog zrakoplova (uključujući prijelazna razdoblja)

Klasa bespilotnog zrakoplova	Najveća dopuštena masa pri polijetanju m u gramima	Maksimalna razina zvučne snage L_{WA} u dB		
		od stupanja na snagu	od dvije godine nakon stupanja na snagu	od četiri godine nakon stupanja na snagu
C1	$250 \leq m < 900$	85	83	81
C2	$900 \leq m < 4\ 000$	$85 + 18,5 \log \frac{m}{900}$	$83 + 18,5 \log \frac{m}{900}$	$81 + 18,5 \log \frac{m}{900}$

Pri čemu je „log” logaritam s bazom 10.